ცნობარი

საქართველოს გარემოსა და
ბუნებრივი რესურსების დაცვის
სამინისტროს სახელმწიფო
საქვეუწყებო დაწესებულება
გარემოსდაცვითი
ზედამხედველობის
დეპარტამენტი

moe.gov.ge

ცნობარი

I. გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სფეროში ადმინისტრაციული და სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობის შესახებ

II. საქართველოში გავრცელებული თევზის სახეობები

ცნობარი დაბეჭდილია საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრისა და ნიდერლანდების მთავრობის მხარდაჭერით

საქართველოს გარემოსა
და ბუნებრივი რესურსების
დაცვის სამინისტრო

გარემოსდაცვითი
ინფორმაციისა და განათლების
ცენტრი

Ministry of Infrastructure and the Environment

I. გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სფეროში ადმინისტრაციული და სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობა

სარჩევი

1. საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსი 3

ატმოსფერული ჰაერის კანონმდებლობის დარღვევა 7

წყლის კანონმდებლობის დარღვევა 9

წიაღის კანონმდებლობის დარღვევა 13

ტყის კანონმდებლობის დარღვევა 15

თევზჭერისა და ნადირობის წესების დარღვევა 26

მიწის რესურსების დაცვის კანონმდებლობის დარღვევა 33

გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის პირობების დარღვევა 35

ტექნიკური რეგლამენტების მოთხოვნების დარღვევა 36

დაცული ტერიტორიების რეჟიმის დარღვევა 39

ქიმიური ნივთიერებების შენახვა-გამოყენების წესების დარღვევა 47

დასუფთავების წესების დარღვევა 48

რეგულირების საფასურის გადაუხდელობა 49

სხვა დარღვევები 50

2. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსი 55

1. საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსი

ატმოსფერული ჰაერის კანონმდებლობის დარღვევა

მუხლი 77. ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების წყაროების და მათ მიერ გაფრქვეულ მავნე ნივთიერებათა ინვენტარიზაციის ტექნიკური ანგარიშის ან მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების უქონლობა, გაფრქვევის ნორმების გადამეტება ან ატმოსფერულ ჰაერზე მავნე ზემოქმედება

1. ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების წყაროების და მათ მიერ გაფრქვეულ მავნე ნივთიერებათა ინვენტარიზაციის ტექნიკური ანგარიშის ან ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების უქონლობა,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 500 ლარით.

2. ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების გადამეტება, ატმოსფერულ ჰაერზე მავნე ზემოქმედების (მათ შორის, ხმაურის, ვიბრაციის, ელექტრომაგნიტური ველების) დადგენილი ნორმების გადამეტება,-
გამოიწვევს დაჯარიმებას 500-დან 1 000 ლარამდე.

მუხლი 78. აირმტვერდამჭერი მოწყობილობების ექსპლუატაციის წესების დარღვევა, აგრეთვე ამ მოწყობილობათა გამოუყენებლობა

1. აირმტვერდამჭერი მოწყობილობების ექსპლუატაციის წესების დარღვევა,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 500-დან 1000 ლარამდე.

2. აირმტვერდამჭერი მოწყობილობების გამოუყენებლობა,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 1000-დან 2000 ლარამდე.

მუხლი 82. ატმოსფერული ჰაერის მავნე ნივთიერებებით დაბინძურება ნებისმიერი ტიპის ნარჩენების ღია წესით ან არადანიშნულების საწვავ დანადგარებში დაწვისას

ატმოსფერული ჰაერის მავნე ნივთიერებებით დაბინძურება ნებისმიერი ტიპის ნარჩენების (მათ შორის, ფოთლების, საბურავების) ღია წესით ან არადანიშნულების საწვავ დანადგარებში დაწვისას,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 400-დან 600 ლარამდე.

მუხლი 82[1]. ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევების აღრიცხვის მონაცემების დადგენილი ფორმითა და დადგენილ ვადებში წარმოუდგენლობა

ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევების აღრიცხვის მონაცემების დადგენილი ფორმითა და დადგენილ ვადებში წარმოუდგენლობა,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 150 ლარის ოდენობით.

მუხლი 48. წყლის ობიექტის თვითნებური დაკავება

წყლის ობიექტის თვითნებური დაკავება,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 200 ლარის ოდენობით.

მუხლი 58. წყლის დაცვის რეჟიმის დარღვევა

1. წყლის ობიექტების დაბინძურება, დანაგვიანება, წყლის ობიექტებში ნარჩენებისა და სხვაგვარი ნაყარის ჩაყრა,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 200-დან 300 ლარამდე.

2. სასმელი და საყოფაცხოვრებო დანიშნულების წყლის ობიექტების დაცვის რეჟიმის დარღვევა, სასმელი და საყოფაცხოვრებო წყალმომარაგების და სამკურნალო დანიშნულების წყლის ობიექტებში სამრეწველო, კომუნალურ-საყოფაცხოვრებო, სადრენაჟო და სხვა ჩამდინარე წყლების ჩაშვება,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 400-დან 600 ლარამდე.

3. წყლის ტრანსპორტიდან, მილსადენებიდან, წყლის ობიექტებზე არსებული მცურავი და სხვა ნაგებობებიდან წყლის დაბინძურება ან დანაგვიანება ზეთით, ქიმიური ნივთიერებებით, ნავთობით, მინერალური და ორგანული სასუქებით და შხამქიმიკატებით,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 300-დან 600 ლარამდე.

4. ამ მუხლის პირველ, მე-2 და მე-3 ნაწილებში აღნიშნული ქმედებები, ჩადენილი განმეორებით,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 500-დან 800 ლარამდე.

მუხლი 58^2. ზღვის დაბინძურება

1. ხმელეთიდან ზღვაში საყოფაცხოვრებო ნაგვის ან სხვა ნარჩენების ჩაყრა,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 100-დან 300 ლარამდე.

2. ხმელეთიდან ზეთით, ქიმიური ნივთიერებებით, ნავთობით, მინერალური და ორგანული სასუქებით და შხამქიმიკატებით ზღვის დაბინძურება ან დანაგვიანება,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 300-დან 600 ლარამდე.

3. ამ მუხლის მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული ქმედება, ჩადენილი განმეორებით,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 500-დან 800 ლარამდე.

4. გემიდან, სხვა მცურავი საშუალებიდან, პლატფორმიდან ან ზღვაში ხელოვნურად აგებული სხვა კონსტრუქციიდან საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესის დარღვევით ზღვაში საყოფაცხოვრებო (მყარი) ნარჩენების ჩაყრა,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 2000 ლარის ოდენობით.

5. 20 000 ტონამდე საერთო ტევადობის გემიდან საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესის დარღვევით ზღვაში იზოლირებული ბალასტური წყლების ჩაღვრა,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 5000 ლარის ოდენობით.

6. 20 000 ტონაზე მეტი საერთო ტევადობის გემიდან საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესის დარღვევით ზღვაში იზოლირებული ბალასტური წყლების ჩაღვრა,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 10 000 ლარის ოდენობით.

7. გემიდან, სხვა მცურავი საშუალებიდან, პლატფორმიდან, მილსადენიდან ან ზღვაში ხელოვნურად აგებული სხვა კონსტრუქციიდან საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესის დარღვევით ზღვაში მავნე, დამაბინძურებელი ნივთიერებების, საწარმოო, ტექნიკური ან სხვა სახის ნარჩენების ანდა მასალის ჩაღვრა (ჩაყრა, ჩაშვება), აგრეთვე მათი ჩამარხვის წესის დარღვევით ზღვის დაბინძურება,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 65 000 ლარის ოდენობით.

მუხლი 58^{3}. სატრანსპორტო საშუალების გარეცხვა ზღვაში, ტბაში, წყალსაცავში, მდინარეში ან ზედაპირული წყლის სხვა ობიექტში, ანდა მის ნაპირთან წყლიდან 10 მეტრზე უფრო ახლო მანძილზე

სატრანსპორტო საშუალების გარეცხვა ზღვაში, ტბაში, წყალსაცავში, მდინარეში ან ზედაპირული წყლის სხვა ობიექტში, ანდა მის ნაპირთან წყლიდან 10 მეტრზე უფრო ახლო მანძილზე,–

გამოიწვევს დაჯარიმებას 50 ლარის ოდენობით.

მუხლი 60. წყალსარგებლობის წესების დარღვევა

1. საერთო წყალსარგებლობის მოთხოვნათა დარღვევა,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 200-დან 400 ლარამდე.

4. განსაკუთრებული სამეცნიერო და ესთეტიკური მნიშვნელობის ზედაპირული წყლის ობიექტებით უკანონო სარგებლობა,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 350-დან 550 ლარამდე.

5. ამ მუხლის პირველი და მე-4 ნაწილებით გათვალისწინებული ქმედებები, ჩადენილი განმეორებით,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 400-დან 800 ლარამდე.

მუხლი 60^{3}. წყალდაცვითი ზოლებისა და სანიტარიული დაცვის ზონების კანონით დადგენილი რეჟიმის დარღვევა

1. წყალშემკრებზე წყლის დაცვის რეჟიმის დარღვევა, რაც იწვევს წყლის დაბინძურებას, ნიადაგის წყლისმიერ ეროზიას და სხვა მავნე მოვლენებს,-

გამოიწვევს ფიზიკური პირების დაჯარიმებას 100 ლარამდე, იურიდიულ პირთა - 500 ლარამდე.

2. სასმელად, საყოფაცხოვრებო დანიშნულებით წყალმომარაგებისათვის, სამკურნალოდ და საკურორტო საჭიროებისათვის განკუთვნილ სანიტარიული დაცვის ზონებსა და წყალდაცვით ზოლებში კანონით დადგენილი რეჟიმის დარღვევა,-

გამოიწვევს ფიზიკურ პირთა დაჯარიმებას 1000 ლარით, იურიდიულ პირთა - 2000 ლარით.

3. იგივე ქმედება, ჩადენილი სანიტარიული დაცვის მკაცრი რეჟიმის ზონაში,-

გამოიწვევს ფიზიკურ პირთა დაჯარიმებას 2000 ლარით, იურიდიულ პირთა - 4000 ლარით.

მუხლი 61[1]. წყალსარგებლობის თაობაზე ინფორმაციის მიწოდებისა და წყლის პირველადი აღრიცხვის წარმოების წესების დარღვევა

1. წყლის მდგომარეობაზე ზეგავლენის მომხდენი ავარიული სიტუაციების, ზალპური წყალჩაშვების, სხვა განსაკუთრებული სიტუაციების შესახებ ინფორმაციის დამალვა ან დამახინჯება,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 50-დან 200 ლარამდე.

2. წყლის პირველადი აღრიცხვის წარმოების წესის დარღვევა,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 50-დან 100 ლარამდე.

მუხლი 51[4]. მაღალმთიან რეგიონებში სასარგებლო წიაღისეულით სარგებლობისას ნიადაგისა და წყლის გაუვარგისება

მაღალმთიან რეგიონებში სასარგებლო წიაღისეულით სარგებლობისას ნიადაგისა და წყლის გაუვარგისება –

გამოიწვევს დაჯარიმებას შრომის ანაზღაურების 50-დან 100 მინიმალურ ოდენობამდე.

მუხლი 56. წიაღის დაცვის მოთხოვნათა დარღვევა

1. წიაღით სარგებლობის ობიექტების განლაგების ფართობების თვითნებურად განაშენიანება, წიაღის დაცვის, წიაღით სარგებლობასთან დაკავშირებულ სამუშაოთა მავნე გავლენისგან ბუნებრივი გარემოს, შენობებისა და ნაგებობების დაცვის მოთხოვნების შეუსრულებლობა, სასარგებლო წიაღისეულის მომპოვებელი საწარმოს სხვადასხვა დანიშნულების მიწისქვეშა ნაგებობების ლიკვიდაციის და კონსერვაციის, მიწის მინაკუთვნის ფარგლებში ნიადაგის რეკულტივაციის წესებისა და ნორმების დარღვევა,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 500-დან 800 ლარამდე.

2. სასარგებლო წიაღისეულის ხარისხობრივი და რაოდენობრივი მახასიათებლების გაუარესება,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 800-დან 1000 ლარამდე.

მუხლი 57. წიაღის გეოლოგიური შესწავლის სამუშაოთა წარმოების მოთხოვნების დარღვევა

წიაღის გეოლოგიური შესწავლის სამუშაოთა წარმოების მოთხოვნების დარღვევა, რასაც შეიძლება მოჰყოლოდა ან მოჰყვა მიწისქვეშა წყლებზე დაკვირვების სარეჟიმო ჭაბურღილების, სამარკშეიდერო და გეოდეზიური ნიშნების მოსპობა ან დაზიანება, კულტურული მემკვიდრეობის ძე-

გლებისა და დამცავი ზონების ხელყოფა, გეოლოგიური ინფორმაციის საკუთრების უფლების დარღვევა, წიაღის შესახებ დაგვიანებული ან ცრუ ინფორმაციის შეგნებულად მიწოდება,-

გამოიწვევს მოქალაქეთა დაჯარიმებას შრომის ანაზღაურების ათიდან ორმოცდაათ მინიმალურ ოდენობამდე, თანამდებობის პირთა დაჯარიმებას შრომის ანაზღაურების 50-დან 70 მინიმალურ ოდენობამდე.

მუხლი 57[1]. წიაღით სარგებლობა სათანადო ლიცენზიის გარეშე

წიაღით სარგებლობა სათანადო ლიცენზიის გარეშე,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 1000-დან 1500 ლარამდე.

მუხლი 57[2]. წიაღით სარგებლობის უსაფრთხოების წესებისა და ნორმების დარღვევა

წიაღით სარგებლობის ნორმების, აგრეთვე წიაღით სარგებლობის უსაფრთხოების წესებისა და ნორმების დარღვევა,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 400-დან 700 ლარამდე.

მუხლი 57[3]. სასარგებლო წიაღისეულის მოპოვების ან წიაღით სარგებლობის ლიცენზიის პირობების დარღვევა

სასარგებლო წიაღისეულის მოპოვების ან წიაღით სარგებლობის ლიცენზიის პირობების დარღვევა, –

გამოიწვევს დაჯარიმებას 500 ლარით.

მუხლი 49. სახელმწიფო ტყის ფონდის მიწის თვითნებური დაკავება

1. სახელმწიფო ტყის ფონდის მიწის თვითნებური დაკავება,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 200 ლარის ოდენობით.

2. დაცული ტერიტორიის საზღვრების ფარგლებში მიწის თვითნებური დაკავება,–

გამოიწვევს დაჯარიმებას 400 ლარის ოდენობით.

მუხლი 51[5]. მაღალმთიან რეგიონებში იმ სუბალპური და ალპური მცენარეულობის მოპოვება, რომლის საწვავად და სხვა მიზნით მოხმარება აკრძალულია

მაღალმთიან რეგიონებში იმ სუბალპური და ალპური მცენარეულობის მოპოვება, რომლის საწვავად და სხვა მიზნით მოხმარება აკრძალულია,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 30-დან 50 ლარამდე.

მუხლი 63. ხე-ტყის დამზადებისას ტყითსარგებლობის წესების დარღვევა

საანგარიშო ტყეკაფის დადგენის, ტყეკაფის გამოყოფის, ხე-ტყის ზეზეურად გაცემის, მთავარი სარგებლობის, მოვლითი ჭრისა და სპეციალური ჭრის წესების დარღვევა,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 50-დან 200 ლარამდე.

იგივე ქმედება, ჩადენილი სახელმწიფო ტყის ფონდის მიწების 30-დან 35 გრადუსამდე დაქანების ფერდობებზე,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 50-დან 250 ლარამდე.

მუხლი 64. სახელმწიფო ტყის ფონდის მიწებზე ხე-ბუჩქნარისა და ტყის კულტურების მოსპობა და დაზიანება

სახელმწიფო ტყის ფონდის მიწებზე ხე-ბუჩქნარისა და ტყის კულტურების, ტყის სანერგეებსა და პლანტაციებში

ნათესების ან ნერგების მოსპობა ან დაზიანება, რამაც შესაძლოა მათი ზრდის შეწყვეტა გამოიწვიოს,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 200-დან 400 ლარამდე.

მუხლი 65. ტყითსარგებლობის წესებისა და მოთხოვნების დარღვევა

სატყეო პლანტაციური მეურნეობის წარმოების, ტყის მერქნიანი მცენარეების პროდუქტებისა და ხის მეორეხარისხოვანი მასალების დამზადების, სახელმწიფო ტყის ფონდის არამერქნული რესურსებით სარგებლობის, სახელმწიფო ტყითა და სახელმწიფო ტყის ფონდის სატყეო, სპეციალური დანიშნულებისა და გამოუყენებელი მიწებით სასოფლო-სამეურნეო მიზნით სარგებლობის, სახელმწიფო ტყის ფონდით სპეციალური მიზნით სარგებლობის, სახელმწიფო ტყის ფონდის ტერიტორიაზე სამეცნიერო-კვლევითი და სასწავლო ღონისძიებების განხორციელების, სახელმწიფო ტყის ფონდით საკურორტო, რეკრეაციული, სპორტული და სხვა კულტურულ-გამაჯანსაღებელი მიზნით სარგებლობის, სამონადირეო მეურნეობის მოწყობის მიზნით სახელმწიფო ტყის ფონდით სარგებლობის კანონმდებლობით დადგენილი წესებისა და მოთხოვნების დარღვევა,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 50-დან 150 ლარამდე.

მუხლი 66. უკანონო ტყითსარგებლობა, ტყითსარგებლობა საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილ მოთხოვნათა დარღვევით

1. სახელმწიფო ტყის ფონდის ტერიტორიაზე ხე-ტყის დამზადება საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული შესაბამისი დოკუმენტების გარეშე ან სამონადირეო მეურნეობის მოწყობა სათანადო ლიცენზიის გარეშე,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 500 ლარის ოდენობით, სამართალდარღვევის საგნის კონფისკაციით, სამართალდარღვევის იარაღის კონფისკაციით ან უამისოდ.

2. ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული ქმედება, ჩადენილი განმეორებით,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 1000 ლარის ოდენობით, სამართალდარღვევის საგნისა და იარაღის კონფისკაციით.

3. ტყით სარგებლობის გენერალური ლიცენზიის, ხეტყის დამზადების სპეციალური ლიცენზიის, სამონადირეო მეურნეობის სპეციალური ლიცენზიის ან ტყითსარგებლობასთან დაკავშირებული შესაბამისი ხელშეკრულების პირობებისა და მოთხოვნების დარღვევა,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 2000 ლარის ოდენობით, სამართალდარღვევის საგნისა და იარაღის კონფისკაციით ან უამისოდ.

4. ამ მუხლის მე-3 ნაწილით გათვალისწინებული ტყითსარგებლობასთან დაკავშირებული შესაბამისი ხელშეკრულების პირობებისა და მოთხოვნების დარღვევა, ჩადენილი განმეორებით,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 4000 ლარის ოდენობით, სამართალდარღვევის საგნისა და იარაღის კონფისკაციით.

მუხლი 66[1]. სახელმწიფო ტყის ფონდის მიჩენილი უბნის არამიზნობრივი გამოყენება

სახელმწიფო ტყის ფონდის მიჩენილი უბნის არამიზნობრივი გამოყენება,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 100-დან 200 ლარამდე.

მუხლი 66[2]. ექსპორტის მიზნით სოჭის გირჩითა და „გადაშენების საფრთხის წინაშე მყოფი ველური ფლორისა და ფაუნის სახეობებით საერთაშორისო ვაჭრობის შესახებ“ კონვენციის (CITES) დანართებში შეტანილი თეთრყვავილას ბოლქვებით ან/და ყოჩივარდას გორგლებით სარგებლობის ლიცენზიის პირობების დარღვევა

ექსპორტის მიზნით სოჭის გირჩითა და „გადაშენების საფრთხის წინაშე მყოფი ველური ფლორისა და ფაუნის სახეობებით საერთაშორისო ვაჭრობის შესახებ“ კონვენ-

ციის (CITES) დანართებში შეტანილი თეთრყვავილას ბოლქვებით ან/და ყოჩივარდას გორგლებით სარგებლობის ლიცენზიის პირობების დარღვევა,–

გამოიწვევს დაჯარიმებას 500 ლარის ოდენობით.

მუხლი 67. ტყის დაცვის, მოვლის, აღდგენის ან გაშენების წესებისა და მოთხოვნების დარღვევა

ტყის დაცვის ან სახელმწიფო ტყის ფონდის მოვლის, აღდგენის ან გაშენების, ან სახელმწიფო ტყის ფონდის აღდგენისა და გაშენების მიზნით მცენარეთა სახეობების შერჩევისა და მათი გამოყენების წესებისა და მოთხოვნების დარღვევა,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 20-დან 50 ლარამდე.

ტყის დაცვის მიზნით ბიოლოგიური, ქიმიური ან სელექციური საშუალებების გამოყენების მოთხოვნათა დარღვევა,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 50-დან 150 ლარამდე.

მუხლი 68. სახელმწიფო ტყის ფონდის სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწების დაზიანება

1. სახელმწიფო ტყის ფონდის სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწების დაზიანება,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 30-დან 50 ლარამდე.

2. დაცული ტერიტორიების დადგენილი საზღვრების ფარგლებში მდელოების, მინდვრებისა და ველების, ასევე სათიბი და საძოვარი სავარგულების დაზიანება და ძოვების წესების დარღვევა,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 10-დან 50 ლარამდე - წვრილფეხა პირუტყვზე (ცხვარი, თხა, ღორი) და 30-დან 100 ლარამდე - მსხვილფეხა რქოსან პირუტყვზე.

3. იგივე ქმედება, ჩადენილი სახელმწიფო ნაკრძალის, ეროვნული პარკის ბუნების მკაცრი დაცვის ზონის, ბუნების ძეგლის, ბიოსფერული რეზერვატის ბირთვის (ბუნების მკაცრი დაცვის) ზონის, მსოფლიო მემკვიდრე-

ობის უბნისა და საერთაშორისო მნიშვნელობის ჭარბტენიანი ტერიტორიის დადგენილი საზღვრების ფარგლებში,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 30-დან 70 ლარამდე - წვრილფეხა პირუტყვზე (ცხვარი, თხა, ღორი) და 50-დან 150 ლარამდე - მსხვილფეხა რქოსან პირუტყვზე.

მუხლი 71. სახელმწიფო ტყის ფონდის მიწებზე ტყის დანაგვიანება და დაზიანება

1. სახელმწიფო ტყის ფონდის მიწებზე ტყის დაზიანება რადიოაქტიური, ბაქტერიოლოგიური, ქიმიური ან სხვა მავნე ნივთიერებებით, რადიოაქტიური, სამრეწველო, საყოფაცხოვრებო ან სხვა სახის ნარჩენებით, სამრეწველო, საყოფაცხოვრებო ან სხვაგვარი ჩამდინარე წყლებით, აგრეთვე მავნე ნივთიერებათა გამონაფრქვევებით, რასაც ტყის გახმობა ან დაავადება მოსდევს,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 100 ლარამდე.

2. იგივე ქმედება, ჩადენილი დაცული ტერიტორიებისა და მათი ტერიტორიულ-ფუნქციონალური ზონების დადგენილი საზღვრების ფარგლებში,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 200-დან 300 ლარამდე.

3. იგივე ქმედება, ჩადენილი სახელმწიფო ნაკრძალის, ეროვნული პარკის ბუნების მკაცრი დაცვის ზონის, ბუნების ძეგლის, ბიოსფერული რეზერვატის ბირთვის (ბუნების მკაცრი დაცვის) ზონის, მსოფლიო მემკვიდრეობის უბნისა და საერთაშორისო მნიშვნელობის ჭარბტენიანი ტერიტორიის დადგენილი საზღვრების ფარგლებში,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 600-დან 800 ლარამდე.

მუხლი 72[1]. სახელმწიფო ტყის ფონდის აღრიცხვის ან ტყითსარგებლობის დაგეგმვის წესებისა და მოთხოვნების დარღვევა

სახელმწიფო ტყის ფონდის აღრიცხვის წესის ან სახელმწიფო ტყის ფონდის დაცული ტერიტორიების აღრიცხვის სისტემის განსაკუთრებულ მოთხოვნათა დარღვევა,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 50-დან 150 ლარამდე.

ტყითსარგებლობის დაგეგმვის მოთხოვნათა დარღვევა, ან ტყითსარგებლობა და სატყეო-სამეურნეო სამუშაოების წარმოება ტყითმოწყობის ან სპეციალური გამოკვლევის კანონმდებლობით დადგენილი წესით დამტკიცებული დოკუმენტაციის გარეშე,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 70-დან 200 ლარამდე.

მუხლი 73. სახელმწიფო ტყის ფონდის მიწებზე არსებული ტყის დასაშრობი თხრილების, სადრენაჟო სისტემებისა და გზების მოსპობა ან დაზიანება

სახელმწიფო ტყის ფონდის მიწებზე არსებული ტყის დასაშრობი თხრილების, სადრენაჟო სისტემებისა და გზების მოსპობა ან დაზიანება,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 100-დან 200 ლარამდე.

მუხლი 74. ტყეებში სამიჯნე ნიშნების მოსპობა და დაზიანება

ტყეებში სამიჯნე ნიშნების მოსპობა და დაზიანება,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 10 ლარამდე.

მუხლი 75. სახელმწიფო სამეურნეო ტყის ფონდის დაცვის განსაკუთრებული რეჟიმის დარღვევა

სახელმწიფო სამეურნეო ტყის ფონდის უბნისათვის დაცვის განსაკუთრებული რეჟიმის მიკუთვნებისა და ამ რეჟიმის პირობებში სატყეო-სამეურნეო ღონისძიებების განხორციელების წესის დარღვევა,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 50-დან 150 ლარამდე.

სატყეო-სამეურნეო ღონისძიებებისა და ტყითსარგებლობის განხორციელების რეჟიმის დარღვევა სახელმწიფო სახელმწიფო სამეურნეო ტყის ფონდის ნიადაგდაცვიტი და წყალმარეგულირებელი ტყის იმ უბნის ტერიტორიაზე, რომელსაც მიკუთვნებული აქვს დაცვის განსაკუთრებული რეჟიმი, ან სახელმწიფო სამეურნეო ტყის ფონდის განსაკუთრებული ფუნქციური დანიშნულების ან ლანდ-

შაფტური უბნის ტერიტორიაზე მეურნეობის წარმოების რეჟიმის დარღვევა,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 70-დან 150 ლარამდე.

მუხლი 76. ტყეებში სახანძრო უსაფრთხოების ან ტყის ხანძრისაგან დაცვის ღონისძიებათა დაგეგმვისა და განხორციელების მოთხოვნათა დარღვევა

ტყეებში სახანძრო უსაფრთხოების ან ტყის ხანძრისაგან დაცვის ღონისძიებათა დაგეგმვისა და განხორციელების მოთხოვნათა დარღვევა,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 50-დან 150 ლარამდე.

ტყის მოსპობა ან დაზიანება ცეცხლის წაკიდების ან ცეცხლისადმი დაუდევრად მოპყრობის შედეგად, აგრეთვე ტყეებში სახანძრო უსაფრთხოების მოთხოვნათა დარღვევა, რასაც მოჰყვა ტყეში ხანძრის გაჩენა ან მისი გავრცელება გარკვეულ ფართობზე,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 100-დან 200 ლარამდე.

მუხლი 128^2. ხე-ტყის პირველადი გადამუშავების, ხე-ტყის ტრანსპორტირებისა და რეალიზაციის მოთხოვნათა დარღვევა

1. ხე-ტყის პირველადი გადამუშავება სახელმწიფო ტყის ფონდის ტერიტორიაზე,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 2000 ლარის ოდენობით, სამართალდარღვევის იარაღის კონფისკაციით ან უამისოდ.

2. უკანონოდ მოპოვებული ხე-ტყის პირველადი გადამუშავება,–

გამოიწვევს დაჯარიმებას 2000 ლარის ოდენობით, ხე-ტყის ან/და მისგან მიღებული პირველადი გადამუშავების პროდუქციის კონფისკაციით, სამართალდარღვევის იარაღის კონფისკაციით ან უამისოდ.

3. ამ მუხლის პირველი ან მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული ქმედება, ჩადენილი განმეორებით,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 4000 ლარის ოდენობით, ხე-ტყის ან/და მისგან მიღებული პირველადი გადამუშავების პროდუქციისა და სამართალდარღვევის იარაღის კონფისკაციით.

4. ხე-ტყის საქართველოს მთავრობის დადგენილებით გათვალისწინებულ შემთხვევებში სათანადო დოკუმენტის ან სპეციალური ფირნიშით მარკირების გარეშე ტრანსპორტირება (გარდა ამ მუხლის მე-6-მე-8 ნაწილებით გათვალისწინებული დარღვევებისა) –

გამოიწვევს დაჯარიმებას 1000 ლარის ოდენობით, ხე-ტყის კონფისკაციით ან უამისოდ.

5. ამ მუხლის მე-4 ნაწილით გათვალისწინებული ქმედება, ჩადენილი განმეორებით,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 2000 ლარის ოდენობით, ხე-ტყის კონფისკაციით.

6. თვითმმართველი ერთეულის ან კერძო საკუთრებაში არსებულ ტერიტორიაზე მოპოვებული ხე-მცენარის საქართველოს მთავრობის დადგენილებით გათვალისწინებულ შემთხვევებში სათანადო დოკუმენტის გარეშე ტრანსპორტირება (გარდა ამ კოდექსის 151[1] მუხლით გათვალისწინებული შემთხვევებისა) ან სპეციალური ფირნიშით მარკირების გარეშე სახერხ საამქროში შეტანა (განთავსება),

გამოიწვევს დაჯარიმებას 200 ლარის ოდენობით, ხე-მცენარის კონფისკაციით ან უამისოდ.

7. ამ მუხლის მე-6 ნაწილით გათვალისწინებული ქმედება, ჩადენილი განმეორებით,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 400 ლარის ოდენობით, ხე-მცენარის კონფისკაციით.

8. სოციალური ჭრების შედეგად მოპოვებული ხე-ტყის საქართველოს მთავრობის დადგენილებით გათვალისწინებული წესების დარღვევით ტრანსპორტირება ან ასეთი ხე-ტყის ნებისმიერი ფორმითი გასხვისება,–

გამოიწვევს დაჯარიმებას 500 ლარის ოდენობით, ხე-ტყის კონფისკაციით ან უამისოდ.

შენიშვნა: 1. ამ მუხლით გათვალისწინებულ შემთხვევებში სამართალდამრღვევს საქმის განხილვამდე დროებით ჩამოერთმევა სატრანსპორტო საშუალება მასზე არსებულ ხე-ტყესთან/ხე-მცენარესთან ერთად და მას გადაიყვანენ სპეციალურ დაცულ სადგომზე; ტრანსპორტირებისა და სადგომზე შენახვის ხარჯები დაეკისრება სამართალდამრღვევს; სატრანსპორტო საშუალება მის მფლობელს (მესაკუთრეს) დაუბრუნდება ამ მუხლით გათვალისწინებული სამართალდარღვევის საქმის განხილვის დასრულების და სატრანსპორტო საშუალების სარეგისტრაციო მოწმობის ან მინდობილობის წარმოდგენის შემდეგ (საჭაპნე ტრანსპორტის შემთხვევაში სარეგისტრაციო მოწმობა არ მოითხოვება), გარდა ამ კოდექსის 249-ე მუხლის მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული შემთხვევისა.

2. ამ მუხლის მიზნებისთვის უკანონოდ მოპოვებულ ხე-ტყედ ჩაითვლება ხე-ტყე, რომელსაც საქართველოს მთავრობის დადგენილებით გათვალისწინებულ შემთხვევებში (მათ შორის უშუალოდ ტრანსპორტირებისას) არ აქვს სათანადო დოკუმენტი ან იმავე აქტით დადგენილი წესით არ არის მარკირებული სპეციალური ფირნიშით.

3. ამ მუხლით გათვალისწინებული ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის გამოვლენის მიზნით ოქმის შემდგენი უფლებამოსილია დაათვალიეროს პირველადი გადამუშავების ადგილები, გააჩეროს შესაბამისი სატრანსპორტო საშუალება, ასევე მოითხოვოს მოქალაქის პირადობის დამადასტურებელი, სატრანსპორტო საშუალებისა და ბუნებრივი რესურსების წარმოშობის დოკუმენტები, ხოლო დარღვევის აღმოჩენისას მიიღოს საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული შესაბამისი ზომები.

მუხლი 128[4]. იმპორტირებული ხე-ტყის მარკირებისთვის დადგენილი მოთხოვნების დარღვევა

1. იმპორტირებული ხე-ტყის მარკირებისთვის საქართველოს მთავრობის შესაბამისი დადგენილებით დადგენილი მოთხოვნების დარღვევა, –

გამოიწვევს დაჯარიმებას 1000 ლარის ოდენობით.

2. იგივე ქმედება, ჩადენილი განმეორებით,–

გამოიწვევს დაჯარიმებას 2000 ლარის ოდენობით, ხე-ტყის კონფისკაციით.

მუხლი 128[5]. ხე-ტყით მოსარგებლის მიერ ხე-ტყის წარმოშობის დოკუმენტისა და სპეციალური ფირნიშების გამოყენების, ხე-ტყის მარკირების, ასევე მათი აღრიცხვისა და ანგარიშგების წესების დარღვევა

1. ხე-ტყით მოსარგებლის მიერ ხე-ტყის წარმოშობის დოკუმენტისა და სპეციალური ფირნიშების გამოყენების, ხე-ტყის მარკირების, ასევე მათი (მათ შორის ტყეკაფში ზეზემდგომი ხე-ტყის) აღრიცხვისა და ანგარიშგების წესების დარღვევა, აგრეთვე ხე-ტყის წარმოშობის დოკუმენტის ან ხე-ტყის მარკირების სპეციალური ფირნიშების დაუხარჯავი ან/და დაზიანებული ფორმების საქართველოს მთავრობის დადგენილებით დადგენილი წესით წარუდგენლობა, ხოლო დაკარგვის შემთხვევაში – შესაბამისი განაცხადის წარდგენის დადგენილი წესების დარღვევა,–

გამოიწვევს დაჯარიმებას 500 ლარის ოდენობით.

2. ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული ქმედება, ჩადენილი განმეორებით,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 1 000 ლარის ოდენობით.

მუხლი 151. თვითმმართველი ერთეულის მწვანე ნარგავების დაზიანება ან/და თვითნებური განადგურება

1. თვითმმართველი ერთეულის საკუთრებაში არსებულ მიწაზე მწვანე ნარგავების დაზიანება ან/და თვითნებური

მოჭრა, ან გამწვანებისათვის გამოყოფილი ზოლის დაზიანება,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 500 ლარის ოდენობით, სამართალდარღვევის საგნის კონფისკაციით.

2. იგივე ქმედება, ჩადენილი განმეორებით,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 1000 ლარის ოდენობით, სამართალდარღვევის საგნის კონფისკაციით.

მუხლი 86. თევზჭერისა და ნადირობის წესების დარღვევა, აგრეთვე ცხოველთა სამყაროს ობიექტებით სხვაგვარი სარგებლობის წესების დარღვევა

1. თევზჭერისა და თევზის მარაგის დაცვის წესების დარღვევა სამოყვარულო და სპორტული თევზჭერის იარაღისა და ხერხების გამოყენებით,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 50 ლარიდან 200 ლარამდე, მოპოვებული თევზის ან წყლის სხვა ცოცხალი ორგანიზმის კონფისკაციით.

2. ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული ქმედება, ჩადენილი განმეორებით, ადმინისტრაციული სახდელის დადებიდან ერთი წლის განმავლობაში,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 200 ლარიდან 400 ლარამდე, სამართალდარღვევის იარაღისა და მოპოვებული თევზის ან წყლის სხვა ცოცხალი ორგანიზმის კონფისკაციით.

3. თევზჭერის სპეციალური მოთხოვნების დარღვევა,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 500 ლარის ოდენობით.

4. ამ მუხლის მე-3 ნაწილით გათვალისწინებული ქმედება, ჩადენილი განმეორებით, ადმინისტრაციული სახდელის დადებიდან ერთი წლის განმავლობაში,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 1000 ლარის ოდენობით.

5. საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი თევზჭერისა და თევზის მარაგის დაცვის წესების დარღვევა (გარდა ამ მუხლის პირველი-მე-4 და მე-8 ნაწილებით გათვალისწინებული დარღვევებისა),-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 200 ლარიდან 400 ლარამდე, სამართალდარღვევის იარაღისა და მოპოვებული თევზის ან წყლის სხვა ცოცხალი ორგანიზმის კონფისკაციით.

6. ამ მუხლის მე-5 ნაწილით გათვალისწინებული ქმედება, ჩადენილი წყლის ზომამცირე სატრანსპორტო

საშუალების (8 მეტრამდე სიგრძის კატარღა, ნავი, ნახ-ევარბარკასი ან სხვა) გამოყენებით,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 400 ლარიდან 800 ლარამდე, მოპოვებული თევზის ან წყლის სხვა ცოცხალი ორგა-ნიზმისა და სამართალდარღვევის იარაღის კონფისკაცი-ით, წყლის სატრანსპორტო საშუალების კონფისკაციით ან უამისოდ.

7. ამ მუხლის მე-6 ნაწილით გათვალისწინებული ქმედება, ჩადენილი განმეორებით, ადმინისტრაციული სახდელის დადებიდან ერთი წლის განმავლობაში,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 800 ლარიდან 2000 ლარამდე, მოპოვებული თევზის ან წყლის სხვა ცოცხალი ორგანიზ-მის, სამართალდარღვევის იარაღისა და წყლის სატრანს-პორტო საშუალების კონფისკაციით.

8. თევზჭერა ელექტროდენით, ელექტროშოკის აპარატით, თვითნაკეთი ელექტრონული ხელსაწყოთი, ფეთქებადი ან მომწამლავი ნივთიერებით ან თევზის ან წყლის სხვა ცოცხალი ორგანიზმის მასობრივი გა-ნადგურების სხვა საშუალებით, აგრეთვე საქართველოს „წითელ ნუსხაში“ შეტანილი თევზის ან წყლის სხვა ცოცხ-ალი ორგანიზმის მოპოვება,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 2000 ლარიდან 4000 ლარამდე, მოპოვებული თევზის ან წყლის სხვა ცოცხალი ორგანიზმის, სამართალდარღვევის იარაღისა და წყლის სატრანსპორტო საშუალების კონფისკაციით.

9. 100 ტონის ან მასზე ნაკლები საერთო ტევადობის, 8 მეტრზე მეტი სიგრძის წყლის სატრანსპორტო საშუალების გამოყენებით საქართველოს კანონმდებლობით დადგე-ნილი თევზჭერისა და თევზის მარაგის დაცვის წესების დარღვევა (გარდა ამ მუხლის პირველი-მე-4 ნაწილებით გათვალისწინებული დარღვევებისა),-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 4000 ლარიდან 5000 ლარამდე, მოპოვებული თევზის ან წყლის სხვა ცოცხალი ორგანიზმის კონფისკაციით, სამართალდარღვევის იარა-

ღისა და წყლის სატრანსპორტო საშუალების კონფისკაციით ან უამისოდ.

10. 100 ტონაზე მეტი საერთო ტევადობის წყლის სატრანსპორტო საშუალების გამოყენებით საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი თევზჭერისა და თევზის მარაგის დაცვის წესების დარღვევა (გარდა ამ მუხლის პირველი–მე-4 ნაწილებით გათვალისწინებული დარღვევებისა),-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 30000 ლარიდან 50000 ლარამდე, მოპოვებული თევზის ან წყლის სხვა ცოცხალი ორგანიზმის კონფისკაციით.

11. თევზჭერის ლიცენზიის მფლობელის მიერ თევზჭერის ლიცენზიის პირობებისა და მოთხოვნების დარღვევა,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 2000 ლარით.

12. ნადირობის წესების დარღვევა ნადირობის ობიექტებისთვის მიკუთვნებულ სახეობებზე ნადირობისას,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 100 ლარიდან 500 ლარამდე, მოპოვებული ობიექტის კონფისკაციით ან უამისოდ.

13. ნადირობის წესის დარღვევა (გარდა ამ მუხლის მე-12 ნაწილით გათვალისწინებული შემთხვევისა),-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 500 ლარიდან 700 ლარამდე, მოპოვებული ობიექტისა და სანადირო იარაღის ან/და მოწყობილობის კონფისკაციით ან უამისოდ.

14. ცხოველთა სამყაროს ობიექტებით სხვაგვარი სარგებლობის წესების დარღვევა (გარდა ამ მუხლის მე-12, მე-13 და მე-15 ნაწილებით გათვალისწინებული შემთხვევებისა),-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 800 ლარიდან 1000 ლარამდე, მოპოვებული ობიექტისა და სანადირო იარაღის ან/და მოწყობილობის კონფისკაციით ან უამისოდ.

15. ნადირობა იმ იარაღით, საშუალებით ან მეთოდით, რომლით ნადირობაც აკრძალულია (გარდა ამ მუხლის მე-12, მე-13 და მე-14 ნაწილებით გათვალისწინებული შემთხვევებისა),-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 1000 ლარიდან 2000 ლარამდე, მოპოვებული ობიექტისა და სანადირო იარაღის ან/და მოწყობილობის კონფისკაციით.

მუხლი 85. გარეულ ცხოველთა საბინადრო გარემოს, გამრავლების არეალების, გადარჩენის სტაციების, სამიგრაციო და წყალთან მისასვლელი გზების დაცვის წესების დარღვევა, აგრეთვე გარეულ ცხოველთა თვითნებური გადასახლება ახალ საბინადრო გარემოში, თვითნებური ტრანსლოკაცია და ჰიბრიდიზაცია

1. გარეულ ცხოველთა საბინადრო გარემოს, გამრავლების არეალების, გადარჩენის სტაციების, სამიგრაციო და წყალთან მისასვლელი გზების დაცვის წესების დარღვევა, აგრეთვე გარეულ ცხოველთა თვითნებური გადასახლება ახალ საბინადრო გარემოში, თვითნებური ტრანსლოკაცია (ინტროდუქცია, რეინტროდუქცია, რესტოკინგი) და ჰიბრიდიზაცია,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 300-დან 500 ლარამდე.

2. იგივე ქმედება, ჩადენილი საქართველოს „წითელ ნუსხაში“ შეტანილ გარეულ ცხოველთა სახეობების მიმართ ან სახელმწიფო ნაკრძალის, ეროვნული პარკის ბუნების მკაცრი დაცვის ზონის, ბუნების ძეგლის, ბიოსფერული რეზერვატის ბირთვის (ბუნების მკაცრი დაცვის) ზონის, მსოფლიო მემკვიდრეობის უბნისა და საერთაშორისო მნიშვნელობის ჭარბტენიანი ტერიტორიის დადგენილი საზღვრების ფარგლებში,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 1000-დან 1300 ლარამდე.

მუხლი 85[2]. გარეულ ცხოველთა ზოოლოგიური კოლექციების (ზოოპარკების, ზოობაღების, ოკეანარიუმების, საქართველოს „წითელ ნუსხაში“ შეტანილ, გადაშენების საფრთხის წინაშე მყოფ სახეობათა გენოფონდის რეზერვატების) გარემოდან გარეულ ცხოველთა ამოღების გზით შექმნისა და შევსების წესების დარღვევა

გარეულ ცხოველთა ზოოლოგიური კოლექციების (ზოოპარკების, ზოობაღების, ოკეანარიუმების, საქართველოს „წითელ ნუსხაში“ შეტანილ, გადაშენების საფრთხის წინაშე მყოფ სახეობათა გენოფონდის რეზერვატების) გარემოდან გარეულ ცხოველთა ამოღების გზით შექმნისა და შევსების წესების დარღვევა,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 100-დან 200 ლარამდე.

მუხლი 85[3]. საქართველოს „წითელ ნუსხაში“ შეტანილ, გადაშენების საფრთხის წინაშე მყოფ გარეულ ცხოველთა მოსპობა ან მათი კვერცხის ნადების, კვერცხის, ბუნაგის და სხვა ნაგებობების განადგურება, რასაც შეიძლება მოჰყვეს მათი დაღუპვა, რაოდენობის შემცირება ან საბინადრო გარემოს დარღვევა, ან/და კანონით გათვალისწინებულ განსაკუთრებულ შემთხვევებში ცხოველთა მოპოვება მათი მოპოვებისათვის დადგენილი შეზღუდვების ან/და პირობების დარღვევით, მათი სათანადო ნებართვის გარეშე ყიდვა-გაყიდვა ან დატყვევება

საქართველოს „წითელ ნუსხაში“ შეტანილ, გადაშენების საფრთხის წინაშე მყოფ გარეულ ცხოველთა მოსპობა ან მათი კვერცხის ნადების, კვერცხის, ბუნაგის და სხვა ნაგებობების განადგურება, რასაც შეიძლება მოჰყვეს მათი დაღუპვა, რაოდენობის შემცირება ან საბინადრო გარემოს დარღვევა, ან/და კანონით გათვალისწინებულ განსაკუთრებულ შემთხვევებში ცხოველთა მოპოვება მათი მოპოვებისათვის დადგენილი შეზღუდვების ან/და პირობების დარღვევით, მათი სათანადო ნებართვის გარეშე ყიდვა-გაყიდვა ან დატყვევება,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 150-დან 850 ლარამდე, დამრღვევის პირადი საკუთრების საგნების კონფისკაციით, რომლებიც აღნიშნულ დარღვევათა ჩადენის იარაღი იყო, ან უამისოდ, მოპოვებული ცხოველების კონფისკაციით.

მუხლი 85[4]. უკანონოდ მოპოვებული ცხოველთა სამყაროს ობიექტებით, გარეულ ცხოველთა დერივატებით და მათგან გამომუშავებული პროდუქციით ვაჭრობა

უკანონოდ მოპოვებული ცხოველთა სამყაროს ობიექტებით, გარეულ ცხოველთა დერივატებით და მათგან გამომუშავებული პროდუქციით ვაჭრობა,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 300 ლარამდე, ცხოველთა სამყაროს ობიექტების, მათი დერივატებისა და მათგან გამომუშავებული პროდუქციის კონფისკაციით.

მუხლი 85[5]. გარეული ცხოველების რაოდენობის რეგულირების წესების დარღვევა

სანიტარიულ-ეპიდემიოლოგიური, მოსახლეობის ჯანმრთელობისა და სიცოცხლის დაცვის, სასოფლო-სამეურნეო და სხვა შინაურ ცხოველთა დაავადებების პროფილაქტიკის, ბუნებრივი გარემოსა და სამეურნეო საქმიანობისათვის ზიანის თავიდან აცილების მიზნით განხორციელებული, გარეული ცხოველების რაოდენობის რეგულირების წესების დარღვევა,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 200-დან 300 ლარამდე.

მუხლი 103[1]. გარეული ცხოველების ტყვეობასა და ნახევრად თავისუფალ პირობებში დაცვის, შენახვის, გამოყენებისა და გამრავლების წესების დარღვევა

გარეული ცხოველების ტყვეობასა და ნახევრად თავისუფალ პირობებში დაცვის, შენახვის, გამოყენებისა და გამრავლების წესების დარღვევა,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 10-დან 50 ლარამდე.

მუხლი 104. ცხოველებისა და ფრინველებისადმი სასტიკი მოპყრობა

ცხოველებისა და ფრინველებისადმი სასტიკი მოპყრობა, რასაც მათი დაღუპვა ან დასახიჩრება მოჰყვა, აგრეთვე ცხოველებისა და ფრინველების წვალება,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას შრომის ანაზღაურების ერთ მინიმალურ ოდენობამდე.

მუხლი 51. მიწის დაცვის მოთხოვნათა შეუსრულებლობა

სასოფლო-სამურნეო დანიშნულების მიწის ნაყოფიერი ფენის მოხსნა-შენახვისა და სამელიორაციო სამუშაოთა ჩაუტარებლობის, აგრეთვე რეკულტივაციის, ქარისმიერი, წყლისმიერი ეროზიისა და ნიადაგის მდგომარეობის გამაუარესებელი სხვა პროცესებისაგან ნიადაგის დაცვის მიწათმოსარგებლეზე დამოკიდებული სავალდებულო ღონისძიებების შეუსრულებლობა,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 500-დან 1000 ლარამდე.

მუხლი 51[2]. მიწის ნაყოფიერი ფენის მოხსნა

მიწის ნაყოფიერი ფენის მოხსნა და გადაადგილება, რაც დაკავშირებული არ არის დადგენილი წესით ნებადართულ ღონისძიებებთან,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 1500-დან 2000 ლარამდე.

მუხლი 52. მიწის დაბინძურება, დეგრადაცია ან სხვაგვარი გაუვარგისება

მიწის დაბინძურება, დეგრადაცია ან სხვაგვარი გაუვარგისება, -

გამოიწვევს დაჯარიმებას 500-დან 800 ლარამდე.

მუხლი 53. დროებით დაკავებული მიწის თავის დროზე დაუბრუნებლობა ან დანიშნულებისამებრ მისი ვარგის მდგომარეობაში მოყვანის მოვალეობის შეუსრულებლობა

დროებით დაკავებული მიწის თავის დროზე დაუბრუნებლობა ან დანიშნულებისამებრ გამოსაყენებლად მისი ვარგის მდგომარეობაში მოყვანის შეუსრულებლობა,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 400-დან 500 ლარამდე.

მუხლი 53[2]. მიწის ნაკვეთის არამიზნობრივი გამოყენება

მიწის ნაკვეთის არამიზნობრივი გამოყენება,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 500-დან 1000 ლარამდე.

მუხლი 54. მიწის გამოყენებისა და დაცვის შესახებ პროექტისაგან სათანადო ნებართვის გარეშე გადახვევა

მიწის გამოყენებისა და დაცვის შესახებ პროექტისაგან სათანადო ნებართვის გარეშე გადახვევა,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 300-დან 500 ლარამდე.

მუხლი 54[1]. მიწის კანონმდებლობის ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევებზე დადგენილი წესით მიცემული გაფრთხილების შეუსრულებლობა

1. მიწის კანონმდებლობის ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევებზე დადგენილი წესით მიცემული გაფრთხილების შეუსრულებლობა,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 600-დან 700 ლარამდე.

2. იგივე ქმედება, ჩადენილი განმეორებით,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 2000-დან 2500 ლარამდე.

მუხლი 55[1]. მიწის მდგომარეობაზე უარყოფითი გავლენის მქონე ობიექტების მშენებლობა

მიწის მდგომარეობაზე უარყოფითი გავლენის მქონე ობიექტების მშენებლობა,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 1000-დან 2000 ლარამდე.

მუხლი 79[1]. საქმიანობის განხორციელება გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის გარეშე

საქმიანობის განხორციელება გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის გარეშე,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 7 000-დან 10 000 ლარამდე.

მუხლი 79[2]. გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის ან ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნით გათვალისწინებული პირობების დარღვევა

გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის ან „გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ“ საქართველოს კანონით დადგენილ შემთხვევაში ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნით გათვალისწინებული პირობების დარღვევა,–

გამოიწვევს დაჯარიმებას 5000 ლარის ოდენობით.

შენიშვნა: ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნით გათვალისწინებული პირობების დარღვევის გამო ადმინისტრაციული სახდელის დადების შემდეგ დარღვევის აღმოსაფხვრელად დაკისრებული მოვალეობის დადგენილ ვადაში შეუსრულებლობის შემთხვევაში ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობა განისაზღვრება ამ კოდექსის 36[1] მუხლით დადგენილი წესის შესაბამისად.

მუხლი 82[2]. გარემოსდაცვითი ტექნიკური რეგლამენტების მოთხოვნების დარღვევა

1. გარემოსდაცვითი ტექნიკური რეგლამენტების მოთხოვნების დარღვევა (გარდა ამ მუხლის მე-3 და მე-4 ნაწილებით გათვალისწინებული შემთხვევებისა) –

გამოიწვევს დაჯარიმებას 500 ლარის ოდენობით.

2. ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული ქმედება, ჩადენილი განმეორებით,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 1000 ლარის ოდენობით.

3. საწარმოო და არასაწარმოო ობიექტების მიერ ზღვაში ჩამდინარე წყლების ჩაშვებისას ტექნიკური რეგლამენტების მოთხოვნების დარღვევა,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 1000 ლარის ოდენობით.

4. ამ მუხლის მე-3 ნაწილით გათვალისწინებული ქმედება, ჩადენილი განმეორებით,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 3000 ლარის ოდენობით.

მუხლი 128[3]. ხე-ტყის პირველადი გადამამუშავებელი ობიექტის (სახერხი საამქროს) ტექნიკური რეგლამენტის მოთხოვნების დარღვევა

1. საქართველოს მთავრობის დადგენილებით დადგენილ ვადებში ხე-ტყის პირველადი გადამამუშავებელი ობიექტის (სახერხი საამქროს) ტექნიკური რეგლამენტით გათვალისწინებული ანგარიშის ან ხე-ტყის მარკირების სპეციალური ფირნიშის საკონტროლო ფირნიშის შესაბამის ორგანოში წარუდგენლობა, ასევე სპეციალური ფირნიშის ან/და მისი საკონტროლო ფირნიშის დაკარგვის ან დაზიანების შემთხვევაში შესაბამისი განაცხადის წარდგენის დადგენილი წესების დარღვევა,–

გამოიწვევს დაჯარიმებას 500 ლარის ოდენობით.

2. ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული ქმედება, ჩადენილი განმეორებით,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 1000 ლარის ოდენობით.

3. საქართველოს მთავრობის დადგენილებით დადგენილი ხე-ტყის პირველადი გადამამუშავებელი ობიექტის (სახერხი საამქროს) ტექნიკური რეგლამენტის მოთხოვნების (გარდა ამ მუხლის პირველი და მე-2 ნაწილებით გათვალისწინებული შემთხვევებისა) დარღვევა,–

გამოიწვევს დაჯარიმებას 2000 ლარის ოდენობით, უკანონო ხე-ტყის/ხე-მცენარის ან/და მისგან მიღებული პირველადი გადამუშავების პროდუქციის კონფისკაციით ან უამისოდ.

გამოიწვევს დაჯარიმებას 2 000 ლარის ოდენობით, უკანონო ხე-ტყის/ ხე-მცენარის ან/და მისგან მიღებულ პირველადი გადამუშავების პროდუქციის კონფისკაციით ან უამისოდ.

4. ამ მუხლის მე-3 ნაწილით გათვალისწინებული ქმედება, ჩადენილი განმეორებით,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 4000 ლარის ოდენობით, უკანონო ხე-ტყის/ხე-მცენარის ან/და მისგან მიღებული პირველადი გადამუშავების პროდუქციის კონფისკაციით.

5. ამ მუხლის მე-3 ან მე-4 ნაწილით გათვალისწინებული ქმედების ჩადენისთვის ადმინისტრაციული სახდელის დადებიდან ერთი წლის განმავლობაში ამ მუხლის მე-3 ან მე-4 ნაწილით გათვალისწინებული ქმედების ჩადენა უკანონო ხე-ტყის/ხე-მცენარის მიღებასთან, შენახვასთან, გადამუშავებასთან ანდა ტექნიკური რეგლამენტით გათვალისწინებული შესაბამისი აღრიცხვის ჟურნალის გამოუყენებლობასთან დაკავშირებით,–

გამოიწვევს დაჯარიმებას 4000 ლარის ოდენობით, უკანონო ხე-ტყის/ხე-მცენარის ან/და მისგან მიღებული პირველადი გადამუშავების პროდუქციის და სახერხი დანადგარებისა და მოწყობილობების კონფისკაციით.

შენიშვნა: ამ მუხლის მე-3, მე-4 და მე-5 ნაწილებით გათვალისწინებულ შემთხვევებში უკანონოდ ჩაითვლება ის ხე-ტყე/ხე-მცენარე, რომელიც საქართველოს მთავრობის დადგენილებით გათვალისწინებულ შემთხვევებში დადგენილი წესით არ არის მარკირებული სპეციალური ფირნიშით.

მუხლი 51[1]. დაცული ტერიტორიებისა და მათი ტერიტორიულ-ფუნქციონალური ზონების მიწების არამიზნობრივი გამოყენება

1. დაცული ტერიტორიების მართვისა და დაცვისათვის უშუალოდ პასუხისმგებელ პირთა მიერ დაცული ტერიტორიებისა და მათი ტერიტორიულ-ფუნქციონალური ზონების მიწების არა იმ მიზნით გამოყენება, რისთვისაც ისინი გამოიყო,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 150-დან 200 ლარამდე.

2. იგივე ქმედება, ჩადენილი სახელმწიფო ნაკრძალის, ეროვნული პარკის ბუნების მკაცრი დაცვის ზონის, ბუნების ძეგლის, ბიოსფერული რეზერვატის ბირთვის (ბუნების მკაცრი დაცვის) ზონის, მსოფლიო მემკვიდრეობის უბნისა და საერთაშორისო მნიშვნელობის ჭარბტენიანი ტერიტორიის დადგენილი საზღვრების ფარგლებში,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 300-დან 500 ლარამდე.

მუხლი 53[1]. დაცული ტერიტორიებისა და მათი ტერიტორიულ-ფუნქციონალური ზონების დადგენილი საზღვრების ფარგლებში მოქცეული, დროებით დაკავებული მიწების დროულად დაუბრუნებლობა

1. დაცული ტერიტორიების დადგენილი საზღვრების ფარგლებში მოქცეული, დროებით დაკავებული მიწების დროულად დაუბრუნებლობა,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 200-დან 300 ლარამდე.

2. იგივე ქმედება, ჩადენილი სახელმწიფო ნაკრძალის, ეროვნული პარკის ბუნების მკაცრი დაცვის ზონის, ბუნების ძეგლის, ბიოსფერული რეზერვატის ბირთვის (ბუნების მკაცრი დაცვის) ზონის, მსოფლიო მემკვიდრე-

ობის უბნისა და საერთაშორისო მნიშვნელობის ჭარბტენიანი ტერიტორიის დადგენილი საზღვრების ფარგლებში,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 300-დან 400 ლარამდე.

მუხლი 55[4]. დაცული ტერიტორიებისა და მათი ტერიტორიულ-ფუნქციონალური ზონების საზღვრების სამიჯნე ნიშნების მოსპობა

1. დაცული ტერიტორიებისა და მათი ტერიტორიულ-ფუნქციონალური ზონების საზღვრების სამიჯნე ნიშნების მოსპობა,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 50-დან 100 ლარამდე.

2. იგივე ქმედება, ჩადენილი სახელმწიფო ნაკრძალის, ეროვნული პარკის ბუნების მკაცრი დაცვის ზონის, ბუნების ძეგლის, ბიოსფერული რეზერვატის ბირთვის (ბუნების მკაცრი დაცვის) ზონის, მსოფლიო მემკვიდრეობის უბნისა და საერთაშორისო მნიშვნელობის ჭარბტენიანი ტერიტორიის დადგენილი საზღვრების ფარგლებში,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 100-დან 150 ლარამდე.

მუხლი 58[1]. დაცული ტერიტორიების ფარგლებში წყლის დაცვის წესების დარღვევა

1. დაცული ტერიტორიების კანონმდებლობით დადგენილი საზღვრების ფარგლებში არსებული წყლის ობიექტების დაცვისა და გამოყენების რეჟიმის დარღვევა,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 250-დან 350 ლარამდე.

2. იგივე ქმედება ჩადენილი განმეორებით,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 450-დან 550 ლარამდე.

მუხლი 63[1]. ეროვნული პარკის ტრადიციული გამოყენების ზონის, აღკვეთილის, მრავალმხრივი გამოყენების ტერიტორიაზე სპეციალურად გამოყოფილი ზონის, დაცული ლანდშაფტის, ბიოსფერული რეზერვატის ტრადიციულ-კულტურული ლანდშაფტის ზონის ტერიტორიების ტყის ფონდის მიწებზე არსებულ ტყეებში ტყეკაფის ფონდის გამოყოფის, გამოყენებისა და ტყითსარგებლობის წესების დარღვევა

ეროვნული პარკის ტრადიციული გამოყენების ზონის, აღკვეთილის, მრავალმხრივი გამოყენების ტერიტორიაზე სპეციალურად გამოყოფილი ზონის, დაცული ლანდშაფტის, ბიოსფერული რეზერვატის ტრადიციულ-კულტურული ლანდშაფტის ზონის ტერიტორიების ტყის ფონდის მიწებზე არსებულ ტყეებში ტყეკაფის ფონდის გამოყოფის, გამოყენებისა და ტვირთსარგებლობის კანონმდებლობით დადგენილი წესების დარღვევა,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 200-დან 300 ლარამდე.

მუხლი 64[1]. დაცული ტერიტორიებისა და მათი ტერიტორიულ-ფუნქციონალური ზონების საზღვრებში მერქნიან მცენარეთა უკანონო გაჩეხვა და დაზიანება

1. დაცული ტერიტორიების დადგენილი საზღვრების ფარგლებში მერქნიან მცენარეთა უკანონო გაჩეხვა და დაზიანება,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 400-დან 500 ლარამდე.

2. იგივე ქმედება, ჩადენილი სახელმწიფო ნაკრძალის, ეროვნული პარკის ბუნების მკაცრი დაცვის ზონის, ბუნების ძეგლის, ბიოსფერული რეზერვატის ბირთვის (ბუნების მკაცრი დაცვის) ზონის, მსოფლიო მემკვიდრეობის უბნისა და საერთაშორისო მნიშვნელობის ჭარბტენიანი ტერიტორიის დადგენილი საზღვრების ფარგლებში ან საქართველოს „წითელ ნუსხაში“ შეტანილი სახეობების მიმართ,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 500-დან 600 ლარამდე.

მუხლი 67[1]. ეროვნული პარკის ბუნების მართვადი დაცვისა და აღდგენის ზონებში, აღკვეთილსა და ბიოსფერული რეზერვატის ბუნების მართვადი დაცვისა (მანიპულაციების) და აღდგენის ზონებში განახლებადი ბუნებრივი რესურსების აღდგენისა და მდგომარეობის გაუმჯობესების წესების დარღვევა

ეროვნული პარკის ბუნების მართვადი დაცვისა და აღდგენის ზონებში, აღკვეთილსა და ბიოსფერული რეზერვატის ბუნების მართვადი დაცვისა (მანიპულაციების) და აღდგენის ზონებში განახლებადი ბუნებრივი რესურსების აღდგენისა და მდგომარეობის გაუმჯობესების წესების დარღვევა,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 200-დან 300 ლარამდე.

მუხლი 71[1]. დაცული ტერიტორიების მიწების დანაგვიანება, დაზიანება

1. დაცულ ტერიტორიაზე ვიზიტორის მიერ საყოფაცხოვრებო ნარჩენების დაყრა,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 50 ლარის ოდენობით.

2. იგივე ქმედება, ჩადენილი სახელმწიფო ნაკრძალის, ეროვნული პარკის ბუნების მკაცრი დაცვის ზონის, ბუნების ძეგლის, ბიოსფერული რეზერვატის ბირთვის (ბუნების მკაცრი დაცვის) ზონის, მსოფლიო მემკვიდრეობის უბნის, საერთაშორისო მნიშვნელობის ჭარბტენიანი ტერიტორიის დადგენილი საზღვრების ფარგლებში,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 100 ლარის ოდენობით.

3. დაცულ ტერიტორიაზე სამშენებლო ნარჩენების, უვარგისი კონსტრუქციების, მასალების, ნივთების, მიწის ან კლდოვანი ქანების დაყრა,-

გამოიწვევს ფიზიკური პირის დაჯარიმებას 150 ლარის ოდენობით, ხოლო იურიდიული პირის, დაწესებულების, ორგანიზაციის დაჯარიმებას – 1 000 ლარის ოდენობით.

4. იგივე ქმედება, ჩადენილი სახელმწიფო ნაკრძალის, ეროვნული პარკის ბუნების მკაცრი დაცვის ზონის,

ბუნების ძეგლის, ბიოსფერული რეზერვატის ბირთვის (ბუნების მკაცრი დაცვის) ზონის, მსოფლიო მემკვიდრეობის უბნის, საერთაშორისო მნიშვნელობის ჭარბტენიანი ტერიტორიის დადგენილი საზღვრების ფარგლებში,-

გამოიწვევს ფიზიკური პირის დაჯარიმებას 200 ლარის ოდენობით, ხოლო იურიდიული პირის, დაწესებულების, ორგანიზაციის დაჯარიმებას – 1 500 ლარის ოდენობით.

5. დაცული ტერიტორიის რადიოაქტიური, ბაქტერიოლოგიური, ქიმიური ან სხვა მავნე ნივთიერებებით, რადიოაქტიური, სამრეწველო, საყოფაცხოვრებო ან სხვა სახის ნარჩენებით, სამრეწველო, საყოფაცხოვრებო ან სხვაგვარი ჩამდინარე წყლებით, აგრეთვე მავნე ნივთიერებათა გამონაფრქვევებით დანაგვიანება,–

გამოიწვევს დაჯარიმებას 3 000 ლარის ოდენობით.

6. ამ მუხლის მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული ქმედება, ჩადენილი განმეორებით,-

გამოიწვევს ფიზიკური პირის დაჯარიმებას 200 ლარის ოდენობით, ხოლო იურიდიული პირის, დაწესებულების, ორგანიზაციის დაჯარიმებას – 1 500 ლარის ოდენობით.

7. ამ მუხლის მე-3 ნაწილით გათვალისწინებული ქმედება, ჩადენილი განმეორებით,-

გამოიწვევს ფიზიკური პირის დაჯარიმებას 300 ლარის ოდენობით, ხოლო იურიდიული პირის, დაწესებულების, ორგანიზაციის დაჯარიმებას – 2 500 ლარის ოდენობით.

შენიშვნა: ამ მუხლით გათვალისწინებული სამართალდარღვევების შედეგების გამოსასწორებლად სამართალდამრღვევს მიეცემა გონივრული ვადა.

მუხლი 89. დაცული ტერიტორიებისა და მათი ტერიტორიულ-ფუნქციონალური ზონების დაცვის წესებისა და რეჟიმის დარღვევა

1. დაცული ტერიტორიებისა და მათი ტერიტორიულ-ფუნქციონალური ზონების დაცვის წესებისა და რეჟიმის დარღვევა,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 40-დან 70 ლარამდე.

2. იგივე ქმედება, ჩადენილი კულტურული მემკვიდრეობის დამცავი ზონის, სახელმწიფო ნაკრძალის, ეროვნული პარკის ბუნების მკაცრი დაცვის ზონის, ბუნების ძეგლის, ბიოსფერული რეზერვატის ბირთვის (ბუნების მკაცრი დაცვის) ზონის, მსოფლიო მემკვიდრეობის უბნისა და საერთაშორისო მნიშვნელობის ჭარბტენიანი ტერიტორიის დადგენილი საზღვრების ფარგლებში,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 60-დან 90 ლარამდე.

მუხლი 89[1]. ბუნების ძეგლის დაზიანება

1. ფიზიკური ან იურიდიული პირის მიერ ბუნების ძეგლის დაზიანება,–

გამოიწვევს ფიზიკური პირის დაჯარიმებას 250 ლარის ოდენობით, ხოლო იურიდიული პირის, დაწესებულების, ორგანიზაციის დაჯარიმებას – 700 ლარის ოდენობით.

2. იგივე ქმედება, ჩადენილი განმეორებით,-

გამოიწვევს ფიზიკური პირის დაჯარიმებას 500 ლარის ოდენობით, ხოლო იურიდიული პირის, დაწესებულების, ორგანიზაციის დაჯარიმებას – 1 000 ლარის ოდენობით.

მუხლი 89[2]. სახელმწიფო ნაკრძალის, ეროვნული პარკის ბუნების მკაცრი დაცვის ზონის, ბიოსფერული რეზერვატის ბირთვის (ბუნების მკაცრი დაცვის) ზონის, მსოფლიო მემკვიდრეობის უბნის ტერიტორიაზე ვიზიტორის მიერ ნებისმიერი მოწყობილობის (გარდა მეცნიერული არამანიპულაციური დაკვირვებისა) შეტანა

1. სახელმწიფო ნაკრძალის, ეროვნული პარკის ბუნების მკაცრი დაცვის ზონის, ბიოსფერული რეზერვატის ბირთვის (ბუნების მკაცრი დაცვის) ზონის, მსოფლიო მემკვიდრეობის უბნის ტერიტორიაზე ვიზიტორის მიერ ნებისმიერი მოწყობილობის (გარდა მეცნიერული არამანიპულაციური დაკვირვებისა) შეტანა,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 150-დან 200 ლარამდე.

2. იგივე ქმედება, ჩადენილი პირის მიერ, რომელსაც წლის განმავლობაში შეეფარდა ადმინისტრაციული სახდელი ამ მუხლით გათვალისწინებული სამართალდარღვევისთვის,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 200-დან 250 ლარამდე.

მუხლი 89[3]. დაცულ ტერიტორიაზე ცეცხლსასროლი იარაღით ან ნებისმიერი სახის თევზსაჭერი საშუალებით უკანონოდ შესვლა, შეღწევა ან გადაადგილება ან აღნიშნული ქმედების ნავის გამოყენებით განხორციელება

1. დაცულ ტერიტორიაზე პირის ცეცხლსასროლი იარაღით უკანონოდ შესვლა, შეღწევა ან/და გადაადგილება (გარდა იმ ტერიტორიისა, სადაც მენეჯმენტის გეგმით ან დროებითი რეგულირების წესით დაშვებულია ნადირობა, ან იმ პირისა, რომელსაც უფლება აქვს, საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით ატაროს სამსახურებრივ-საშტატო ცეცხლსასროლი იარაღი),-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 250-დან 300 ლარამდე, ცეცხლსასროლი იარაღის კონფისკაციით ან უამისოდ.

2. იგივე ქმედება, ჩადენილი სახელმწიფო ნაკრძალის, ეროვნული პარკის ბუნების მკაცრი დაცვის ზონის, ბუნების ძეგლის, ბიოსფერული რეზერვატის ბირთვის (ბუნების მკაცრი დაცვის) ზონის, მსოფლიო მემკვიდრეობის უბნის, საერთაშორისო მნიშვნელობის ჭარბტენიანი ტერიტორიის დადგენილი საზღვრების ფარგლებში,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 400-დან 600 ლარამდე, ცეცხლსასროლი იარაღის კონფისკაციით ან უამისოდ.

3. დაცულ ტერიტორიაზე (გარდა იმ ტერიტორიისა, სადაც მენეჯმენტის გეგმით ან დროებითი რეგულირების წესით დაშვებულია თევზჭერა) პირის ნებისმიერი სახის თევზსაჭერი საშუალებით შესვლა, შეღწევა ან გადაადგილება ან აღნიშნული ქმედების ნავის გამოყენებით განხორციელება,–

გამოიწვევს დაჯარიმებას 250-დან 300 ლარამდე,

სამართალდარღვევის საგნის, მათ შორის, ნავის, კონფისკაციით ან უამისოდ.

4. იგივე ქმედება, ჩადენილი სახელმწიფო ნაკრძალის, ეროვნული პარკის ბუნების მკაცრი დაცვის ზონის, ბუნების ძეგლის, ბიოსფერული რეზერვატის ბირთვის (ბუნების მკაცრი დაცვის) ზონის, მსოფლიო მემკვიდრეობის უბნის, საერთაშორისო მნიშვნელობის ჭარბტენიანი ტერიტორიის დადგენილი საზღვრების ფარგლებში,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 400-დან 600 ლარამდე, სამართალდარღვევის საგნის, მათ შორის, ნავის, კონფისკაციით ან უამისოდ.

მუხლი 59. სახომალდო დოკუმენტებში მავნე ნივთიერებებსა და მინარევებთან დაკავშირებული ოპერაციების რეგისტრაციის მოვალეობათა შეუსრულებლობა

გემის ან სხვა მცურავი საშუალების კაპიტნის ან მეთაურთა შემადგენლობის სხვა პირთა მიერ სახომალდო დოკუმენტებში ადამიანების ჯანმრთელობისათვის ან ზღვის ცოცხალი რესურსებისათვის მავნე ნივთიერებებთან ან/და დადგენილი ნორმების გადამეტებით ასეთ ნივთიერებათა შემცველ მინარევებთან დაკავშირებული ოპერაციების რეგისტრაციის კანონმდებლობით გათვალისწინებულ მოვალეობათა შეუსრულებლობა, აღნიშნულ პირთა მიერ სახომალდო დოკუმენტებში არასწორი ჩანაწერების შეტანა ამ ოპერაციების შესახებ ან შესაბამისი თანამდებობის პირთათვის ამ დოკუმენტების წარდგენაზე უკანონოდ უარის თქმა,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 200-დან 300 ლარამდე.

მუხლი 85[1]. ქიმიურ საშუალებათა (მათ შორის, მცენარეთა დაცვის და ნიადაგის განოყიერების ქიმიურ საშუალებათა) გარემოში გამოყენების ნორმებისა და ამ ქიმიურ საშუალებათა ტრანსპორტირების, შენახვისა და გამოყენების წესების დარღვევა, რამაც ზიანი მიაყენა ცხოველთა საბინადრო გარემოს

ქიმიურ საშუალებათა (მათ შორის, მცენარეთა დაცვის და ნიადაგის განოყიერების ქიმიურ საშუალებათა) გარემოში გამოყენების ნორმებისა და ამ ქიმიურ საშუალებათა ტრანსპორტირების, შენახვისა და გამოყენების წესების დარღვევა, რამაც ზიანი მიაყენა ცხოველთა სამყაროს და მათ საბინადრო გარემოს,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 150-დან 200 ლარამდე.

მუხლი 146[1]. დასუფთავების წესების დარღვევა

2. სამშენებლო და საყოფაცხოვრებო ნარჩენების, უვარგისი კონსტრუქციების, მასალების, ნივთების, მიწისა და კლდოვანი ქანების გზებზე, მდინარეებში, ტბებში და მათ ნაპირებზე, ფერდობებსა და ხევებში, პარკებში, ბაღებში, სკვერებში, გაზონებში, ეზოებში, სპორტულ მოედნებზე, ავტოსადგომებთან, ბაზრებთან ან სხვა ადგილებში დაყრა, ნარჩენებისა და ნაგვის გატანის, გატანა-გადაზიდვისა და დასუფთავების წესების დარღვევა,-

გამოიწვევს ფიზიკური პირის დაჯარიმებას 200 ლარის ოდენობით, ხოლო იურიდიული პირის, დაწესებულების, ორგანიზაციის დაჯარიმებას – 1 000 ლარის ოდენობით.

3. ამ მუხლის მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული ქმედება, ჩადენილი განმეორებით,-

გამოიწვევს ფიზიკური პირის დაჯარიმებას 500 ლარის ოდენობით, ხოლო იურიდიული პირის, დაწესებულების, ორგანიზაციის დაჯარიმებას – 3 000 ლარის ოდენობით.

მუხლი 59[3]. ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობის, ნავთობის გადამუშავების, გაზის დამუშავების ან/და ტრანსპორტირების რეგულირების საფასურის კანონმდებლობით განსაზღვრულ ვადებში და დადგენილი წესით გადაუხდელობა

1. ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობის, ნავთობის გადამუშავების, გაზის დამუშავების ან/და ტრანსპორტირების რეგულირების საფასურის კანონმდებლობით განსაზღვრულ ვადებში და დადგენილი წესით გადაუხდელობა,–

გამოიწვევს დაჯარიმებას 5 000 ლარის ოდენობით.

2. იგივე ქმედება, ჩადენილი განმეორებით,–

გამოიწვევს დაჯარიმებას 10 000 ლარის ოდენობით.“

მუხლი 36[1]. ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობა სალიცენზიო ან სანებართვო პირობების დარღვევისათვის

1. ადმინისტრაციული სახდელის დადების შემდგომ დადგენილ ვადაში ლიცენზიის ან ნებართვის მფლობელის მიერ სალიცენზიო ან სანებართვო პირობების შეუსრულებლობა გამოიწვევს დაკისრებული ჯარიმის გასამმაგებას „ლიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ“ საქართველოს კანონით დადგენილი წესის შესაბამისად.

2. გასამმაგებული ჯარიმის დაკისრებიდან დადგენილი ვადის გასვლის შემდეგ, თუ ლიცენზიის ან ნებართვის მფლობელის მიერ სალიცენზიო ან სანებართვო პირობები არ იქნება დაკმაყოფილებული, დაკისრებული ჯარიმა გასამმაგდება „ლიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ“ საქართველოს კანონით დადგენილი წესის შესაბამისად.

მუხლი 69. გარემოს დაცვის ნორმების დარღვევა

1. გარემოს დაცვის კანონმდებლობით დადგენილი ნორმების დარღვევა,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 100-დან 300 ლარამდე.

2. იგივე ქმედება, ჩადენილი იმ პირის მიერ, რომელსაც წლის განმავლობაში შეეფარდა ადმინისტრაციული სახდელი ამ მუხლით გათვალისწინებული დარღვევისათვის,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 200-დან 400 ლარამდე.

მუხლი 69[4]. გარემოსდაცვითი მოთხოვნების დარღვევა სამეურნეო ობიექტის ექსპლუატაციაში გადაცემისას

გარემოსდაცვითი მოთხოვნების დარღვევა სამეურნეო ობიექტის ექსპლუატაციაში გადაცემისას,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 300-დან 500 ლარამდე.

მუხლი 69[5]. გარემოსდაცვითი მოთხოვნების დარღვევა სამეურნეო ობიექტის ლიკვიდაციისას

გარემოსდაცვითი მოთხოვნების დარღვევა სამეურნეო ობიექტის ლიკვიდაციისას,- გამოიწვევს დაჯარიმებას 200-დან 400 ლარამდე.

მუხლი 84. ამ კოდექსის 239-ე მუხლის მე-4 და 4[1] ნაწილებით გათვალისწინებული ადმინისტრაციული სამართალდარღვევების შესახებ ოქმის შედგენის უფლებამოსილების მქონე ორგანოების მოთხოვნათა შეუსრულებლობა

1. ამ კოდექსის 239*-ე მუხლის მე-4 და 4[1] ნაწილებით გათვალისწინებული ადმინისტრაციული სამართალდარღვევების ჩადენის შემდეგ მათი აღმოფხვრის თაობაზე ოქმის შედგენის უფლებამოსილების მქონე შესაბამისი ორგანოს ადმინისტრაციული მიწერილობით დაკისრებული მოვალეობის დადგენილ ვადებში შეუსრულებლობა,–

გამოიწვევს ადმინისტრაციული სახდელის (ჯარიმის) დადებას ამ კოდექსის იმ შესაბამისი მუხლის ან მუხლის ნაწილის სანქციის ფარგლებში, რომლის დარღვევის გამოც დაეკისრა სამართალდარღვევის აღმოფხვრა, ამ მუხლებზე მითითებით, ხოლო დაკისრებული ადმინისტრაციული სახდელის (ჯარიმის) არსებობის შემთხვევაში – იმ შესაბამისი მუხლის ან მუხლის ნაწილის სანქციის მაქსიმალური საჯარიმო თანხის გაორმაგებას, რომლის დარღვევის გამოც დაეკისრა სამართალდარღვევის აღმოფხვრა, ამ მუხლებზე მითითებით.

2. ამ მუხლის პირველი ნაწილის დარღვევის გამო ადმინისტრაციული სახდელის (ჯარიმის) დადებიდან ამ კოდექსის 239-ე მუხლის მე-4 და 4[1] ნაწილებით გათვალისწინებული ადმინისტრაციული სამართალდარღვევების აღმოფხვრის თაობაზე ოქმის შედგენის უფლებამოსილების მქონე შესაბამისი ორგანოს ადმინისტრაციული მიწერილობით დაკისრებული მოვალეობის დადგენილ ვადებში შეუსრულებლობა,–

გამოიწვევს დაკისრებული ძირითადი ადმინისტრაციული სახდელის (ჯარიმის) გაორმაგებას.

3. ამ კოდექსის 239-ე მუხლის მე-4 და 4^1 ნაწილებით გათვალისწინებული ადმინისტრაციული სამართალდარღვევების შესახებ ოქმის შედგენის უფლებამოსილების მქონე ორგანოების თანამშრომელთა უფლებების განხორციელებისა და მოვალეობების შესრულებისათვის ხელის შეშლა,–

გამოიწვევს დაჯარიმებას 5 000 ლარის ოდენობით.

4. ამ კოდექსის 239-ე მუხლის მე-4 და 4^1 ნაწილებით გათვალისწინებული ადმინისტრაციული სამართალდარღვევების შესახებ ოქმის შედგენის უფლებამოსილების მქონე ორგანოების თანამშრომელთა კანონიერი მოთხოვნების შეუსრულებლობა (საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული დოკუმენტების, მასალებისა და ინფორმაციის წარუდგენლობა, შემოწმების პროცესში შესამოწმებელი ობიექტის მიერ წარმომადგენლობის უზრუნველყოფის მოთხოვნის უგულებელყოფა),–

გამოიწვევს დაჯარიმებას 500 ლარის ოდენობით.

5. ამ მუხლის მე-4 ნაწილით გათვალისწინებული ქმედება, ჩადენილი განმეორებით,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას 1000 ლარის ოდენობით.

შენიშვნა: სალიცენზიო ან სანებართვო პირობების დადგენილი მოთხოვნების დაკმაყოფილებისთვის შესაბამისი ორგანოს ადმინისტრაციული მიწერილობით დაკისრებული მოვალეობის შეუსრულებლობის შემთხვევაში ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობა განისაზღვრება ამ კოდექსის 36^1 მუხლით დადგენილი წესით.

(მუხლი 239. ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ოქმი

4. ამ კოდექსის 48-ე, 49-ე, 51-ე—51^2, 51^4—53^2, 54-ე, 54^1, 55^1, 55^4, 56-ე, 57-ე—59-ე, 59^3, მე-60, 60^3, 61^1, 63-ე—65-ე, 66-ე—69-ე, 69^4, 69^5, 71-ე, 71^1, 72^1—78-ე, 79^1,

79^2, 82-ე—82^2, 84-ე—86-ე, 89-ე—89^3, 91^2, 103^1, 104-ე და 128^2—128^5 მუხლებით, 146^1 მუხლის მე-2 და მე-3 ნაწილებით, 151-ე მუხლით (გარდა 151-ე მუხლის მე-3 ნაწილისა) და 173^5 მუხლით გათვალისწინებულ ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა შესახებ ოქმებს თავიანთი კომპეტენციის ფარგლებში ადგენენ საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს სისტემაში შემავალი დაწესებულებების უფლებამოსილი თანამშრომლები.

4^1. ამ კოდექსის 59^2 მუხლით გათვალისწინებულ ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა შესახებ ოქმებს ადგენენ საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს უფლებამოსილი თანამშრომლები.)

მუხლი 84^1. გარემოს დაცვის სფეროში სახელმწიფო კონტროლის განმახორციელებელი ორგანოს მიერ დადებული ბეჭდის (ლუქის) განზრახ დაზიანება

1. გარემოს დაცვის სფეროში სახელმწიფო კონტროლის განმახორციელებელი ორგანოს მიერ დადებული ბეჭდის (ლუქის) განზრახ დაზიანება,–

გამოიწვევს დაჯარიმებას 1 500 ლარის ოდენობით.

2. იგივე ქმედება, ჩადენილი განმეორებით,–

გამოიწვევს დაჯარიმებას 3500 ლარის ოდენობით.

მუხლი 91^2. საქართველოს ტერიტორიაზე ტყვიაშემცველი (0,013 გრამზე მეტი ერთ ლიტრზე) მოტორული ბენზინის, ტეტრაეთილტყვიის იმპორტი ან რეალიზაცია, აგრეთვე ფალსიფიცირებული საყოფაცხოვრებო-კომუნალური მოხმარების თხევადი გაზის იმპორტი

საქართველოს ტერიტორიაზე ტყვიაშემცველი (0,013 გრამზე მეტი ერთ ლიტრზე) მოტორული ბენზინის, ტეტრაეთილტყვიის იმპორტი ან რეალიზაცია, აგრეთვე ფალსიფიცირებული საყოფაცხოვრებო-კომუნალური მოხმარების თხევადი გაზის იმპორტი,-

გამოიწვევს დაჯარიმებას შრომის ანაზღაურების ათიდან ასმაგ მინიმალურ ოდენობამდე, პროდუქციის კონფისკაციით.

მუხლი 287. სამუშაოს წარმოებისას გარემოს დაცვის წესის დარღვევა

სამრეწველო, სასოფლო-სამეურნეო, სამეცნიერო ან სხვა ობიექტის დაპროექტების, განლაგების, რეკონსტრუქციის, მშენებლობის, საექსპლუატაციოდ გადაცემის ან ექსპლუატაციის დროს გარემოს დაცვის წესის დარღვევა, რამაც გამოიწვია რადიაციული ფონის არსებითი გაუარესება, ადამიანის ჯანმრთელობის დაზიანება, ცხოველთა ან მცენარეული სამყაროს მასობრივი განადგურება ან სხვა მძიმე შედეგი,-

ისჯება ჯარიმით ან თავისუფლების აღკვეთით ვადით ორიდან ხუთ წლამდე, თანამდებობის დაკავების ან საქმიანობის უფლების ჩამორთმევით ვადით სამ წლამდე ან უამისოდ.

მუხლი 288. გარემოსათვის საშიში ნივთიერებისადმი ან ნარჩენისადმი მოპყრობის წესის დარღვევა

1. ტოქსიკური, ბაქტერიოლოგიური, ქიმიური ან გარემოსათვის საშიში სხვა ნივთიერებისადმი ან ნარჩენისადმი მოპყრობის წესის დარღვევა მისი წარმოების, ტრანსპორტირების, განთავსების, შენახვის, ჩამარხვის ან გამოყენების დროს, რასაც შეეძლო გამოეწვია ადამიანის ჯანმრთელობის ან გარემოს არსებითი დაზიანება ან სხვა მძიმე შედეგი,-

ისჯება ჯარიმით ან თავისუფლების აღკვეთით ვადით ორ წლამდე.

2. იგივე ქმედება, რამაც გამოიწვია გარემოს დაბინძურება, მოწამვლა ან დასნებოვნება, ან ადამიანის ჯანმრთელობის დაზიანება, ანდა ცხოველთა ან მცენარეული სამყაროს მასობრივი განადგურება, აგრეთვე ჩა-

დენილი საგანგებო ეკოლოგიური მდგომარეობის დროს ან ეკოლოგიური უბედურების ზონაში,-

ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით სამიდან ხუთ წლამდე.

3. ამ მუხლის პირველი ან მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული ქმედება, რამაც გამოიწვია ადამიანის სიცოცხლის მოსპობა ან ადამიანთა მასობრივი დაავადება,-

ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით ხუთიდან რვა წლამდე.

მუხლი 289. მიკრობიოლოგიური ან სხვა ბიოლოგიური აგენტისადმი ან ტოქსინისადმი მოპყრობის წესის დარღვევა

1. მიკრობიოლოგიური ან სხვა ბიოლოგიური აგენტისადმი ან ტოქსინისადმი მოპყრობის წესის დარღვევა, რამაც გამოიწვია ადამიანის ჯანმრთელობის დაზიანება, ეპიდემიის ანდა ეპიზოოტიის გავრცელება ან გარემოსათვის სხვა მძიმე შედეგი,-

ისჯება ჯარიმით ან თავისუფლების აღკვეთით ვადით სამ წლამდე, თანამდებობის დაკავების ან საქმიანობის უფლების ჩამორთმევით ვადით სამ წლამდე ან უამისოდ.

2. იგივე ქმედება, რამაც გამოიწვია ადამიანის სიცოცხლის მოსპობა,-

ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით ორიდან ხუთ წლამდე, თანამდებობის დაკავების ან საქმიანობის უფლების ჩამორთმევით ვადით სამ წლამდე.

მუხლი 290. ვეტერინარიის სფეროში საქართველოს კანონმდებლობის დარღვევა

1. ვეტერინარიის სფეროში საქართველოს კანონმდებლობის დარღვევა, რამაც გამოიწვია ეპიზოოტიის გავრცელება ან სხვა მძიმე შედეგი,-

ისჯება ჯარიმით ან გამასწორებელი სამუშაოთი ვადით ერთ წლამდე ანდა თავისუფლების აღკვეთით ვადით ორ წლამდე.

2. ვეტერინარიის სფეროში საქართველოს კანონმდებლობის დარღვევა, რასაც მოჰყვა ეპიზოოტიური, ზოონოზური, ზოოანთროპონოზური სნეულებების გავრცელება ან სხვა მძიმე შედეგი,-

ისჯება თანამდებობის დაკავების ან საქმიანობის უფლების ჩამორთმევით ვადით სამ წლამდე ან გამასწორებელი სამუშაოთი ვადით ორ წლამდე ანდა თავისუფლების აღკვეთით ვადით სამ წლამდე.

მუხლი 291. წყლით სარგებლობის წესის დარღვევა

წყლის თვითნებური მიტაცება ან ჰიდროტექნიკურ სამუშაოთა თვითნებური წარმოება საერთო სარგებლობის ქსელზე, აგრეთვე წყლით სარგებლობის წესის სხვა დარღვევა, რამაც მნიშვნელოვანი ზიანი გამოიწვია,-

ისჯება ჯარიმით ან გამასწორებელი სამუშაოთი ვადით ერთ წლამდე, თანამდებობის დაკავების ან საქმიანობის უფლების ჩამორთმევით ვადით სამ წლამდე ან უამისოდ.

მუხლი 292. წყლის დაბინძურება

1. წყლის ობიექტის დაბინძურება, დანაგვიანება, დაშრეტა ან მასზე სხვა ისეთი უარყოფითი ზემოქმედება, რომელმაც შეიძლება დააზიანოს მოსახლეობის ჯანმრთელობა, შეამციროს თევზის მარაგი, გააუარესოს წყალმომარაგების პირობები, გამოიწვიოს წყლის ფიზიკური, ქიმიური, ბიოლოგიური თვისებების გაუარესება, ბუნებრივი თვითგაწმენდის უნარის დაქვეითება, ჰიდროლოგიური და ჰიდროგეოლოგიური რეჟიმის დარღვევა,-

ისჯება ჯარიმით ან გამასწორებელი სამუშაოთი ვადით ერთ წლამდე ანდა თავისუფლების აღვეთით ვადით ერთ წლამდე, თანამდებობის დაკავების ან საქმიანობის უფლების ჩამორთმევით ვადით სამ წლამდე ან უამისოდ.

2. იგივე ქმედება, რამაც გამოიწვია ადამიანის ჯანმრთელობის დაზიანება, ანდა ცხოველთა ან მცენარეული სამყაროს მასობრივი განადგურება, აგრეთვე ჩადენილი სახელმწიფო ნაკრძალის ან აღკვეთილის ტერიტორიაზე

ანდა საგანგებო ეკოლოგიური მდგომარეობის დროს ან ეკოლოგიური უბედურების ზონაში,-

ისჯება ჯარიმით ან გამასწორებელი სამუშაოთი ვადით ორ წლამდე ანდა თავისუფლების აღკვეთით ვადით სამ წლამდე.

3. ამ მუხლის პირველი ან მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული ქმედება, რამაც გამოიწვია ადამიანის სიცოცხლის მოსპობა ან სხვა მძიმე შედეგი,-

ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით ორიდან ხუთ წლამდე.

მუხლი 293. ზღვის დაბინძურება

1. გემიდან, სხვა მცურავი საშუალებიდან, პლატფორმიდან ან ზღვაში ხელოვნურად აგებული სხვა კონსტრუქციიდან ადამიანის ჯანმრთელობისათვის ან ზღვის ცოცხალი ორგანიზმისათვის მავნე ნივთიერებების, სხვა ნარჩენის ანდა მასალის ზღვაში უკანონოდ ჩაყრა (ჩაშვება), აგრეთვე მათი ჩამარხვის წესის დარღვევით ზღვის დაბინძურება, რაც საფრთხეს უქმნის ადამიანის ჯანმრთელობას ან ზღვის ცოცხალ ორგანიზმს, ანდა ხელს უშლის ზღვის მართლზომიერ გამოყენებას, ჩადენილი ასეთი ქმედებისათვის ადმინისტრაციული სახდელის დადების შემდეგ,-

ისჯება ჯარიმით ან გამასწორებელი სამუშაოებით ვადით ერთ წლამდე, თანამდებობის დაკავების ან საქმიანობის უფლების ჩამორთმევით ვადით სამ წლამდე ან უამისოდ.

2. ხმელეთიდან და საჰაერო ხომალდიდან ადამიანის ჯანმრთელობისათვის ან ზღვის ცოცხალი ორგანიზმისათვის მავნე ნივთიერების ანდა სხვა ნარჩენის ან მასალის ზღვაში უკანონოდ ჩაყრა (ჩაშვება), აგრეთვე მათი ჩამარხვის წესის დარღვევით ზღვის დაბინძურება, რაც საფრთხეს უქმნის ადამიანის ჯანმრთელობას ან ზღვის ცოცხალ ორგანიზმს, ანდა ხელს უშლის ზღვის მართლზომიერ გამოყენებას,-

ისჯება ჯარიმით ან გამასწორებელი სამუშაოებით ვადით ერთ წლამდე, თანამდებობის დაკავების ან საქმიანობის უფლების ჩამორთმევით ვადით სამ წლამდე ან უამისოდ.

3. ამ მუხლის პირველი და მე-2 ნაწილებით გათვალისწინებული ქმედება, რამაც მნიშვნელოვნი ზიანი მიაყენა ადამიანის ჯანმრთელობას, მცენარეულ სამყაროს, თევზის მარაგს ან წყლის სხვა ცოცხალ ორგანიზმს, დასვენების ზონას ანდა კანონით დაცულ სხვა სიკეთეს,-

ისჯება ჯარიმით ან გამასწორებელი სამუშაოებით ვადით ორ წლამდე ან თავისუფლების აღკვეთით ვადით სამ წლამდე, თანამდებობის დაკავების ან საქმიანობის უფლების ჩამორთმევით ვადით სამ წლამდე.

4. ამ მუხლის პირველი, მე-2 და მე-3 ნაწილებით გათვალისწინებული ქმედება, რამაც გამოიწვია ადამიანის სიცოცხლის მოსპობა,-

ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით ორიდან ხუთ წლამდე.

მუხლი 294. ადამიანის ჯანმრთელობისათვის ან ზღვის ცოცხალი ორგანიზმისათვის მავნე ნივთიერების ანდა სხვა ნარჩენის ან მასალის ზღვაში ჩაყრის შესახებ შეუტყობინებლობა იმ თანამდებობის პირის მიერ, რომელსაც ეს ევალება

გემის, სხვა მცურავი საშუალების, საჰაერო ხომალდის, პლატფორმის ან ზღვაში ხელოვნურად აგებული სხვა კონსტრუქციის სათანადო პასუხისმგებელი თანამდებობის პირის მიერ უახლოესი პორტის ადმინისტრაციისათვის, ხოლო ჩამარხვის მიზნით ჩაყრის შემთხვევაში, აგრეთვე ჩაყრის ნებართვის მიმცემი ორგანიზაციისათვის შეუტყობინებლობა იმისა, რომ საქართველოს შიდა ზღვის ან ტერიტორიული წყლების ფარგლებში ანდა ღია ზღვაში მზადდება ან უკიდურესი აუცილებლობის გამო მოხდა ჩაყრა ან აუცდენელი დაკარგვა ადამიანის ჯანმრთელობისათვის ან ზღვის ცოცხალი ორგანიზმისათვის მავნე ნივთიერებისა ან ისეთი შენარევისა, რომელიც ასეთ

ნივთიერებას დადგენილი ნორმის გადამეტებით შეიცავს, ანდა სხვა ნარჩენისა ან მასალისა, რომელსაც შეუძლია დააზიანოს დასვენების ზონა ან ხელი შეუშალოს ზღვის მართლზომიერ გამოყენებას,-

ისჯება ჯარიმით ან გამასწორებელი სამუშაოთი ვადით ერთ წლამდე, თანამდებობის დაკავების ან საქმიანობის უფლების ჩამორთმევით ვადით სამ წლამდე ან უამისოდ.

მუხლი 295. ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურება

1. მავნე ნივთიერების ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვევის ანდა გამწმენდი დანადგარის, ნაგებობის ან სხვა ობიექტის ექსპლუატაციის წესის დარღვევა, რამაც გამოიწვია ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის მნიშვნელოვანი გაუარესება,-

ისჯება ჯარიმით ან გამასწორებელი სამუშაოთი ვადით ერთ წლამდე ანდა თავისუფლების აღკვეთით ვადით ორ წლამდე, თანამდებობის დაკავების ან საქმიანობის უფლების ჩამორთმევით ვადით სამ წლამდე ან უამისოდ.

2. იგივე ქმედება, რამაც გამოიწვია ადამიანის ჯანმრთელობის დაზიანება,-

ისჯება ჯარიმით ან გამასწორებელი სამუშაოთი ვადით ერთიდან ორ წლამდე ანდა თავისუფლების აღკვეთით ვადით ორ წლამდე.

3. ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული ქმედება, რამაც გამოიწვია ადამიანის სიცოცხლის მოსპობა,-

ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით ორიდან ხუთ წლამდე.

მუხლი 296. საქართველოს კონტინენტური შელფის, ტერიტორიული წყლების ან განსაკუთრებული ეკონომიკური ზონის კანონმდებლობის დარღვევა

1. საქართველოს კონტინენტურ შელფზე, ტერიტორიულ წყლებში ან მიმდებარე ზონაში ნაგებობის უკანონოდ აღმართვა, მის გარშემო ან განსაკუთრებულ ეკონომიკურ ზონაში ხელოვნური კუნძულის, ნაგებობის ან მოწყ-

ობილობის ირგვლივ უსაფრთხოების ზონის უკანონოდ დაწესება, აგრეთვე მშენებლობის, რეკონსტრუქციის, ექსპლუატაციის, ნაგებობის დაცვის, ლიკვიდაციის ან კონსერვაციის, ანდა საზღვაო ნაოსნობის უსაფრთხოების წესის დარღვევა, ასეთივე დარღვევისათვის ადმინისტრაციული სახდელის დადების შემდეგ,-

ისჯება ჯარიმით ან გამასწორებელი სამუშაოთი ვადით ერთ წლამდე, თანამდებობის დაკავების ან საქმიანობის უფლების ჩამორთმევით ვადით სამ წლამდე ან უამისოდ.

2. საქართველოს კონტინენტური შელფის ან განსაკუთრებული ეკონომიკური ზონის სათანადო ნებართვის გარეშე გამოკვლევა ან დაზვერვა ანდა მისი ბუნებრივი სიმდიდრის დამუშავება, ასეთივე დარღვევისათვის ადმინისტრაციული სახდელის დადების შემდეგ,-

ისჯება ჯარიმით ან გამასწორებელი სამუშაოთი ვადით ორ წლამდე, თანამდებობის დაკავების ან საქმიანობის უფლების ჩამორთმევით ვადით სამ წლამდე.

მუხლი 297. მიწის გაუვარგისება

1. სამეწარმეო, სამეურნეო ან სხვაგვარი საქმიანობისას მავნე ნივთიერებით მიწის მოწამვლა, დეგრადაცია ან მიწის სხვაგვარი გაუვარგისება, განპირობებული სასუქის, მცენარეთა ზრდის სტიმულატორის, შხამქიმიკატის, სხვა ქიმიური ან ბიოლოგიური ნივთიერების შენახვის, გამოყენების ან გადაზიდვის დროს მისდამი მოპყრობის წესის დარღვევით, რამაც გამოიწვია ადამიანის ჯანმრთელობის ან გარემოს დაზიანება,-

ისჯება ჯარიმით ან გამასწორებელი სამუშაოთი ვადით სამ წლამდე, თანამდებობის დაკავების ან საქმიანობის უფლების ჩამორთმევით ვადით სამ წლამდე ან უამისოდ.

2. იგივე ქმედება, ჩადენილი საგანგებო ეკოლოგიური მდგომარეობის დროს ან ეკოლოგიური უბედურების ზონაში, რამაც მიწის მნიშვნელოვანი ფართობის გაუვარგისება გამოიწვია,-

ისჯება თავისუფლების შეზღუდვით ვადით სამ წლამდე ან თავისუფლების აღკვეთით იმავე ვადით.

3. ამ მუხლის პირველი ან მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული ქმედება, რამაც გამოიწვია ადამიანის სიცოცხლის მოსპობა,-

ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით ორიდან ხუთ წლამდე.

მუხლი 298. წიაღისეულის გამოყენების ან დაცვის წესის დარღვევა

სამთომოპოვებითი საწარმოს ან მიწისქვეშა ნაგებობის დაპროექტების, განლაგების, რეკონსტრუქციის, ლიკვიდაციის, საექსპლუატაციოდ გადაცემის ან ექსპლუატაციის დროს წიაღისეულის გამოყენების ან დაცვის წესის დარღვევა, აგრეთვე თვითნებური მშენებლობა სასარგებლო წიაღისეულის განლაგების ადგილას, რამაც გამოიწვია მნიშვნელოვანი ზიანი,-

ისჯება ჯარიმით ან გამასწორებელი სამუშაოთი ვადით ორ წლამდე, თანამდებობის დაკავების ან საქმიანობის უფლების ჩამორთმევით ვადით სამ წლამდე.

მუხლი 299. წიაღით უკანონოდ სარგებლობა

1. წიაღით უკანონოდ სარგებლობა, რამაც მნიშვნელოვანი ზიანი გამოიწვია,-

ისჯება ჯარიმით ან თავისუფლების აღკვეთით ვადით ერთ წლამდე.

2. იგივე ქმედება, ჩადენილი არაერთგზის,-

ისჯება ჯარიმით ან თავისუფლების აღკვეთით ვადით სამ წლამდე.

მუხლი 300. უკანონო თევზჭერა

1. თევზჭერა ელექტროდენით, ელექტროშოკის აპარატით ან სხვა აკრძალული იარაღით, ასაფეთქებელი ან მომწამლავი ნივთიერებით, თევზის ან წყლის სხვა ცოცხალი ორგანიზმის მასობრივი განადგურების სხვა

საშუალებით, ან 100 ტონის ან მასზე ნაკლები საერთო ტევადობის, 8 მეტრზე მეტი სიგრძის ან 100 ტონაზე მეტი საერთო ტევადობის წყლის სატრანსპორტო საშუალებიდან თევზსარეწი იარაღით თევზის ან წყლის სხვა ცოცხალი ორგანიზმის უკანონოდ მოპოვება, ან საქართველოს „წითელ ნუსხაში“ შეტანილი თევზის ან წყლის სხვა ცოცხალი ორგანიზმის მოპოვება, ასეთივე დარღვევისათვის ადმინისტრაციული სახდელის დადების შემდეგ,-

ისჯება ჯარიმით ან გამასწორებელი სამუშაოთი ვადით ექვს თვემდე ანდა თავისუფლების აღკვეთით ვადით ერთ წლამდე.

2. თევზჭერა ელექტროდენით, ელექტროშოკის აპარატით ან სხვა აკრძალული იარაღით, ასაფეთქებელი ან მომწამლავი ნივთიერებით, თევზის ან წყლის სხვა ცოცხალი ორგანიზმის მასობრივი განადგურების სხვა საშუალებით, ან საქართველოს „წითელ ნუსხაში“ შეტანილი თევზის ან წყლის სხვა ცოცხალი ორგანიზმის მოპოვება, რამაც მნიშვნელოვანი ზიანი გამოიწვია,-

ისჯება ჯარიმით ან გამასწორებელი სამუშაოთი ვადით ერთ წლამდე ანდა თავისუფლების აღკვეთით ვადით ორ წლამდე.

3. ელექტროდენით, ელექტროშოკის აპარატით ან სხვა აკრძალული იარაღით, ასაფეთქებელი ან მომწამლავი ნივთიერებით, თევზის ან წყლის სხვა ცოცხალი ორგანიზმის მასობრივი განადგურების სხვა საშუალებით, ან 100 ტონის ან მასზე ნაკლები საერთო ტევადობის, 8 მეტრზე მეტი სიგრძის ან 100 ტონაზე მეტი საერთო ტევადობის წყლის სატრანსპორტო საშუალებიდან თევზსარეწი იარაღით თევზჭერა, ჩადენილი აკრძალულ დროს ან აკრძალულ ადგილას, ან საგანგებო ეკოლოგიური მდგომარეობის დროს ან ეკოლოგიური უბედურების ზონაში, ან სახელმწიფო ნაკრძალის, ეროვნული პარკის ბუნების მკაცრი დაცვის ზონის, ბუნების ძეგლის, ბიოსფერული რეზერვატის ბირთვის (ბუნების მკაცრი დაცვის) ზონის ან მსოფლიო მემკვიდრეობის უბნის ტერიტორიაზე,-

ისჯება ჯარიმით ან გამასწორებელი სამუშაოთი ვადით ორ წლამდე ანდა თავისუფლების აღკვეთით ვადით სამ წლამდე.

მუხლი 301. უკანონო ნადირობა

1. ნადირობა სათანადო ნებართვის გარეშე, ანდა აკრძალულ ადგილას ან აკრძალულ დროს, ან აკრძალული იარაღით ან საშუალებით, რამაც მნიშვნელოვანი ზიანი გამოიწვია,-

ისჯება ჯარიმით ან გამასწორებელი სამუშაოთი ვადით ორ წლამდე ან თავისუფლების აღკვეთით ვადით ერთ წლამდე, თანამდებობის დაკავების ან საქმიანობის უფლების ჩამორთმევით ვადით სამ წლამდე ან უამისოდ.

2. ნადირობა სახელმწიფო ნაკრძალში ან სხვა დაცულ ტერიტორიაზე, სადაც ნადირობა მთლიანად აკრძალულია, ანდა მექანიკური სატრანსპორტო ან მასობრივი განადგურების საშუალებით, ან საქართველოს „წითელ ნუსხაში“ შეტანილ ან უმწეო მდგომარეობაში მყოფ ნადირ-ფრინველზე, აგრეთვე საგანგებო ეკოლოგიური მდგომარეობის დროს ან ეკოლოგიური უბედურების ზონაში,-

ისჯება ჯარიმით ან გამასწორებელი სამუშაოთი ვადით ორ წლამდე ანდა თავისუფლების აღკვეთით ვადით სამ წლამდე, თანამდებობის დაკავების ან საქმიანობის უფლების ჩამორთმევით ვადით სამ წლამდე.

მუხლი 302. საქართველოს „წითელ ნუსხაში“ შეტანილი, გადაშენების საფრთხის წინაშე მყოფი გარეული ცხოველის ან ველური მცენარის ადგილსამყოფლის მოშლა

1. საქართველოს „წითელ ნუსხაში“ შეტანილი, გადაშენების საფრთხის წინაშე მყოფი გარეული ცხოველის ან ველური მცენარის ბუნებრივი საბინადრო ან გამრავლების არეალის მოშლა ან იმ ადგილების სხვა დანიშნულებით გამოყენება, სადაც საქართველოს „წითელ ნუსხაში“ შეტანილი სახეობა ბუნებრივად ბინადრობს ან ხარობს, რამაც გაუფრთხილებლობით ამ ადგილებში ცხოველის ან

მცენარის სახეობის გადაშენების საფრთხე შექმნა,-

ისჯება ჯარიმით ან თავისუფლების შეზღუდვით ვადით სამ წლამდე ანდა თავისუფლების აღკვეთით იმავე ვადით, თანამდებობის დაკავების ან საქმიანობის უფლების ჩამორთმევით ვადით სამ წლამდე.

2. იგივე ქმედება, რამაც გაუფრთხილებლობით გამოიწვია საქართველოს „წითელ ნუსხაში“ შეტანილი, გადაშენების საფრთხის წინაშე მყოფი გარეული ცხოველის ან ველური მცენარის გადაშენება,-

ისჯება ჯარიმით ან თავისუფლების აღკვეთით ვადით ორიდან ხუთ წლამდე, თანამდებობის დაკავების ან საქმიანობის უფლების ჩამორთმევით ვადით სამ წლამდე.

მუხლი 303. ხე-ბუჩქნარის უკანონოდ გაჩეხვა

1. ხე-ბუჩქნარის უკანონოდ გაჩეხვა, რამაც გამოიწვია მნიშვნელოვანი ზიანი,-

ისჯება ჯარიმით ან გამასწორებელი სამუშაოთი ვადით ერთ წლამდე ანდა თავისუფლების აღკვეთით ვადით სამ წლამდე.

2. იგივე ქმედება, ჩადენილი არაერთგზის,-

ისჯება ჯარიმით ან გამასწორებელი სამუშაოთი ვადით ორ წლამდე ანდა თავისუფლების აღკვეთით ვადით ოთხ წლამდე.

მუხლი 304. ტყის ან ნარგავის დაზიანება ან განადგურება

1. ტყის ან ნარგავის დაზიანება ან განადგურება ცეცხლთან ან მომეტებული საფრთხის წყაროსთან გაუფრთხილებელი მოპყრობით, ანდა მისი დაბინძურება მავნე ნივთიერებით,-

ისჯება ჯარიმით ან გამასწორებელი სამუშაოთი ვადით ორ წლამდე ანდა თავისუფლების აღკვეთით იმავე ვადით.

2. ტყის ან ნარგავის დაზიანება ან განადგურება ცეცხლის წაკიდებით, აფეთქებით ან სხვა საყოველთაოდ საშიში საშუალებით,-

ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით ოთხიდან რვა წლამდე.

მუხლი 305. დაცული ტერიტორიის რეჟიმის დარღვევა

სახელმწიფო ნაკრძალის, აღკვეთილის, ეროვნული პარკის, ბუნების ძეგლის, დაცული ლანდშაფტის ან სხვა დაცული ტერიტორიის რეჟიმის დარღვევა, რამაც გამოიწვია მნიშვნელოვანი ზიანი,-

ისჯება ჯარიმით ან გამასწორებელი სამუშაოთი ვადით ორ წლამდე ანდა თავისუფლების აღკვეთით იმავე ვადით, თანამდებობის დაკავების ან საქმიანობის უფლების ჩამორთმევით ვადით სამ წლამდე.

მუხლი 306. საქმიანობის განხორციელება გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის გარეშე

საქმიანობის განხორციელება გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის გარეშე, ჩადენილი ასეთი ქმედებისათვის ადმინისტრაციული სახდელის დადების შემდეგ,-

ისჯება ჯარიმით ან გამასწორებელი სამუშაოთი ვადით ორ წლამდე ანდა თავისუფლების აღკვეთით ვადით სამ წლამდე.

მუხლი 192. უკანონო სამეწარმეო საქმიანობა

1. სამეწარმეო საქმიანობა რეგისტრაციის, ნებართვის ან ლიცენზიის გარეშე, ანდა სანებართვო ან სალიცენზიო პირობების დარღვევით, რამაც მნიშვნელოვანი ზიანი გამოიწვია ან რასაც ახლდა დიდი ოდენობით შემოსავლის მიღება,-

ისჯება ჯარიმით ან თავისუფლების აღკვეთით ვადით ერთიდან სამ წლამდე.

2. იგივე ქმედება, ჩადენილი:

ა) ჯგუფურად;
ბ) არაერთგზის;
გ) ასეთი დანაშაულისათვის მსჯავრდებულის მიერ,-

ისჯება ჯარიმით ან თავისუფლების აღკვეთით ვადით სამიდან ხუთ წლამდე.

შენიშვნა: ამ მუხლით გათვალისწინებული ქმედებებისათვის იურიდიული პირი ისჯება ჯარიმით, საქმიანობის უფლების ჩამორთმევით ან ლიკვიდაციით და ჯარიმით.

II. საქართველოში გავრცელებული თევზის სახეობები

სარჩევი

ატლანტური ზუთხი, ფორონჯი - Acipenser sturio linneaus 73
გველთევზა მდინარის - Anguilla Anguilla 73
ვიმბა - Vimba vimba 74
ზუთხი კოლხური - Acipenser colchicus Marti 75
ზუთხი სპარსული - Acipenser persicus Borodin 75
თეთრი ამური - Ctenopharyngodon idella 76
კალმახი მდინარის - Salmo trutta fario Linnaes 76
კალმახი ტბის - Salmo trutta lacustris Linnaeus 77
კალმახი ცისარტყელა - Oncorhynchus mykiss 78
კარჩხანა (კარასი) ჩვეულებრივი - Carassius carassius 78
ლობანი - Mugil cephalus Linnaeus 79
ლოქო ჩვეულებრივი - Silurus glanis Linnaeus 79
მურწა - Luciobarbus mursa 80
ნაფოტა - Rutilus rutilus 80
ნაფოტა მტკვრის - Rutilus rutilus caspicus natio Kurensis Berg 81
ორაგული შავი ზღვის - Salmo labrax Pallas 81
სალამურა უკრაინული - Eudontomyzon mariae 82
სვია - Huso huso 83
სქელშუბლა ჩვეულებრივი - Hypophthalmichthys molitrix 83
სქელშუბლა ჭრელი - Hypophthalmichthys nobilis 84
ტარაღანა - Acipenser stellatus Pallas 84
ტაფელა - Rhodeus sericeus 85
ტობი კოლხური - Chondrostoma colchicum 86
ტობი მტკვრის - Chondrostoma cyri Kessler 86
ფარგა ჩვეულებრივი - Sander lucioperca 87
ფარფლწითელა- Scardinius erythrophthalmus 88
ფორეჯი, ჯარღალა - Acipenser nudiventris Lovetsky 88
ქარიყლაპია ჩვეულებრივი, წერი - Esox Lucius Linnaeus 89
ქაშაპი ჩვეულებრივი - Leuciscus leuciscus 90

ქაშაპი ჯუჯა - Petroleuciscus borysthenicus 90
ქაშაყი პალიასტომის, ღიპა - Alosa caspia palaeospomi 91
ქორჭილა მდინარის - Perca fluviatilis 91
შავი ზღვის სარდელი, ქარსალა - Chupeonella cultriventris 92
წვერა კოლხური - Barbus tauricus escherichi 93
წვერა მტკვრის - Barbus lacerta 93
ჭანარი - Luciobarbus capito 94
ჭაფალა ევროპული - Coregonus albula 94
ჭერეხი ჩვეულებრივი - Aspius aspius 95
ჭერეხი წითელტუჩა - Aspius aspius teaniatus 95
ხონთქარა, ბარაბული - Mullus barbatus ponticus 96
ხრამული - Capoeta capoeta 97
ხრამული მცირეაზიული - Capoeta tinca 97
ხრამული სევანის - Capoeta capoeta sevangi 98

ატლანტური ზუთხი, ფორონჯი
Acipenser sturio linneaus

მაქსიმალური სიგრძე - 3-5 მ, წონა - 20-84 კგ-მდე. შავ ზღვაში მამრების სიგრძე - 152 სმ, მდედრების - 215 სმ. ქვედა ტუჩი შუაზე გაყოფილია, ულვაშები განწყობილია პირსა და დინგს შორის. დინგი წაგრძელებულია და მსხვილი. ზღვის ბინადარი გამსვლელი თევზია. საქართველოს შავი ზღვის სანაპიროებთან გვხვდება ყველგან, საიდანაც გასამრავლებლად შედის მდინარეებში: ჭოროხი, სუფსა, რიონი, ხობი, ენგური.

ძვირფასი სარეწაო მნიშვნელობის თევზია, შეტანილია საქართველოს „წითელ ნუსხაში“.

გველთევზა მდინარის
Anguilla Anguilla

სიგრძე - 3-5 მ, წონა - 20-84 კგ-მდე. სხეული წაგრძელებული აქვს, წინ თითქმის ცილინდრულია, უკანა ნაწილში - გვერდებზე შებრტყელებული. დაფარულია წვრილი ქერცლით. თავი თითქმის კონუსისებურია, თვალები პატარა, მოთავსებული პირის უკანა კიდის ზემოთ.

მოზარდებს აქვს მუქი-მომწვანო ზურგი, მუცელი ყვითელი ან თეთრი და ზოგჯერ, მკვეთრი ყვითელი გვერდები. სქესობრივი სიმწიფის მოახლოებისას იცვლიან ფერს. ზურგი უშავდებათ, გვერდები და მუცელი ღებულობენ მოვერცხლო-მეტალისებრ ფერს. დღეისათვის შემორჩენილია მდ. რიონის აუზში.

ძვირფასი სარეწაო მნიშვნელობის თევზია, შეტანილია საქართველოს „წითელ ნუსხაში“.

ვიმბა
Vimba vimba

სიგრძე - 19 სმ, წონა - 120 გ, სხეული ზომიერი სიმაღლისაა, პირი ქვედა, ნახევარმთვარისებური. ზურგისა და კუდის ფარფლებს შორის კარგად გამოხატული ქედი აქვს. ზურგისა და კუდის ფარფლებზე ზოგჯერ პატარა ლაქებია. ბინადრობს ძირითადად მდინარის მცენარეულობით მდიდარ, მდორე ადგილებში.

ზუთხი კოლხური
Acipenser colchicus Marti

მაქსიმალური სიგრძე - 175 სმ, წონა - 100 კგ-ზე მეტი. თავის ზედა ფარები რადიალური მარცვლოვანია, ერთმანეთისგან მცირედაა დაშორებული, ლაყუჩების კბილები სადაა, 16-36. ქვედა ტუჩი შუაზეა გაყოფილი. ულვაშები სადა, უკან პირამდე ვერ აღწევენ, ხოლო წინ - დინგის ბოლომდე აღწევენ. შავი ზღვის საქართველოს ნაპირებიდან გასამრავლებლად შედის მდინარეებში: ენგურში - სოფ. ჯვარამდე, რიონში - სამტრედიამდე.

ზუთხი სპარსული
Acipenser persicus Borodin

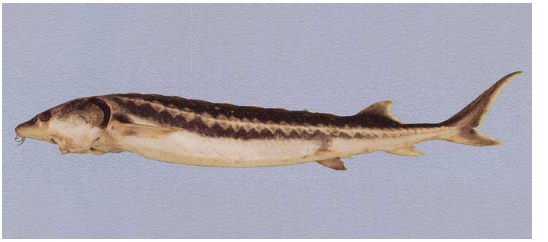

მამრების მაქსიმალური სიგრძეა - 230 სმ, მდედრების - 170 სმ, წონა - 70 კგ. იგი მტკნარი და მარილიანი წყლის ბინადარია. ქვირითობს აპრილიდან სექტემბრამდე.

გავრცელებულია შავი ზღვის სამხრეთ-აღმოსავლეთ ნაწილში, მდინარეებში: რიონი, ენგური, სუფსა, ხობი.

სარეწაო მნიშვნელობის თევზია, შეტანილია საქართველოს „წითელ ნუსხაში“.

თეთრი ამური
Ctenopharyngodon idella

დამახასიათებელია წაგრძელებული სხეული. აქვს მსხვილი ქერცლი. ზურგის ფარფლი არის ვიწრო და მაღალი, მისი ოვალური ნაწილი მუცლის ფარფლებთან შედარებით ოდნავ წინ წაწეულია. ზურგისა და კუდის ფარფლები მუქი ფერისაა, დანარჩენი კი - ღია შეფერილობის. ზურგი მომწვანო-რუხი ფერის აქვს, გვერდები და მუცელი - ღია ოქროსფერი. ლაყუჩის ხუფს რადიალური ზოლები ეტყობა.

აკლიმატიზებულია საქართველოს მრავალ ტბასა და ტბორში.

კალმახი მდინარის
Salmo trutta fario Linnaes

სიგრძე - 20-25 სმ, წონა 100-200 გ, იშვიათად მეტი. სხეულის შეფერილობა ხასიათდება მრავალ ფერთა შერწყმით, ძლიერ ცვალებადობს ადგილსამყოფელის, წლის, დროის, ასაკის, სქესის მიხედვით. ძირითადად, ზურგის მხარე მუქია, გვედები და მუცლის მხარე შედარებით ღია. სხეულზე გაბნეულია სხვადასხვა ფორმისა და ზომის ლაქები. ბინადრობს მთის ჩქარი, ცივი მდინარეების ზემო დინებებში.

ტბაში ბინადარი კალმახი მდინარის კალმახისაგან განსხვავდება შეფერილობით - ახასიათებს უმეტესად შავი ლაქები და სხეულის დიდი ზომა-წონა სიგრძით აღწევს, საშუალოდ 50-60 სმ-ს, წონით 4-5 კგ-ს.

საქართველოში უმეტესად ბინადრობს მთის მდინარეებსა და ტბებში, მდინარეების უმეტესობაში ცხოვრობს ზემო დინებაში, ასეთებია: მტკვარი, ალაზანი, იორი, სუფსა, რიონი, ხობი. ზოგ მდინარეში ვრცელდება მთელ სიგრძეზე, სათავიდან ზღვამდე: ენგური, კოდორი, გუმისთა, შავწყალა, ბზიფი, ჭოროხი და სხვა. გვხვდება ტბებში: ტაბაწყური, ფარავანი, საღამო, რიწა, გორაფი, მზი, ერწო, წყალსაცავებში: ხრამის, თბილისის, სიონის, შაორისა და სხვა. შეტანილია საქართველოს „წითელ ნუსხაში“.

კალმახი ტბის
Salmo trutta lacustris Linnaeus

სიგრძე - 50-120 სმ, წონა - 4-20 კგ. მრავლდება სექტემბრიდან დეკემბრამდე. იკვებება ბენთოსით, წვრილი თევზებით და ქვირითით. ბინადრობს ტბებში.

შეტანილია საქართველოს „წითელ ნუსხაში“.

კალმახი ცისარტყელა
Oncorhynchus mykiss

სიგრძე - 90 სმ, წონა - 6 კგ, აქვს წითელი წინწკლები. მოზრდილს გვერდებზე უვითარდება ცისარტყელისებრი ფართო ზოლი. ორი წლის ასაკამდე ძლიერ გავს მდინარის კალმახს, მხოლოდ არ აქვს წითელი წინწკლები. მტკნარი წყლის ბინადარია, უპირატესობას ანიჭებს მთის ჩქარ, ცივ მდინარეებსა და ნაკადულებს.

კარჩხანა (კარასი) ჩვეულებრივი
Carassius carassius

სიგრძე - 45 სმ, წონა - 1-3 კგ. მტკნარი და მარილიანი წყლის თევზია. ძირითადად გავრცელებულია ვერცხლისფერი კარჩხანა.

ბინადრობს საქართველოს თითქმის ყველა წყალსატევში მაღალმთიანი ზონის გარდა.

ლობანი
Mugil cephalus Linnaeus

სიგრძე - 75 სმ, წონა - 5-6 კგ, გვხვდება 12 კგ, პატარაა, კბილები გარდი-გარდმო, წვრილი. ცხიმოვანი ქუთუთოები განიერი, აღწევს თვალის გუგამდე. ზურგის ფარფლი - 2. კუდის ფარფლი ძლიერაა ამოჭრილი. შავ ზღვაში საქართველოს სანაპიროებთან გვხდება ყველგან. საკვებად შედის მდინარეებში: ჭოროხი, სუფსა, რიონი, ხობი და სხვა, ასევე პალიასტომის ტბაში.

ლოქო ჩვეულებრივი
Silurus glanis Linnaeus

სიგრძე - 5 სმ, წონა - 300 კგ, ჩვეულებრივ, გვხვდება უფრო პატარა ზომის. ზურგის ფარფლი პატარა აქვს. ზედა ყბაზე 2 დიდი ულვაშია, ქვედაზე კი - 4 პატარა. ცნობილია ლოქოს 2 ტიპი: (ა) ნახევრად გამსვლელი, რომელიც ბინადრობს მდინარეების შესართავებში, ზღვის გამტკნარებულ ნაწილში და გასამრავლებლად შედის მდინარეებში; (ბ) მტკნარი წყლის ბინადარი.

საქართველოში ძირითადად გვხვდება მდინარეებში: ალაზანი, მტკვარი, რიონი, ასევე ჯანდარისა და პალიასტომის ტბებში.

მურწა
Luciobarbus mursa

გამოირჩევა სხეულის წაგრძელებული ფორმით, რომელიც სიგრძეში 40 სანტიმეტრს აღწევს. მასა 0,5 კგ-ს აღწევს. სხეული წაგრძელებული აქვს, თითისტარისებრი. დაფარულია წვრილი ქერცლით. აქვს ქვედა პირი, პატარა თვალები, 2 წყვილი ულვაში. გვხვდება ჩქარი დინების ქვა-ქვიშიან ადგილებში. მდინარეებში: ქსანი, ლიახვი, იორი.

ნაფოტა
Rutilus rutilus

სიგრძე - 35 სმ, წონა - 500 გ, ნაფოტას აქვს მოგრძო, საშუალოდ ამაღლებული სხეულის ფორმა. მუცლის ნაწილი ვერცხლისფერი აქვს, ხოლო ზურგის ნაწილი - ოდნავ მუქი. უკანა და გვერდითა ფარფლები ნარინჯისფერი შეფერილობისაა, ზედა - მოლურჯო. სხეული შეიძლება ჰქონდეს მომწვანო-მოლურჯო, თვალები - ნარინჯისფერი ან წითელი ლაქით. აქვს მსხვილი, სქელი ქერცლი.

მტკნარი წყლების ქარავნული თევზია, საქართველოში გავრცელებულია შავი ზღვის აუზის მდინარეებში: რიონი, ტეხურა, ენგური, თიქორი, ჭურია, ხობი, ასევე ბებესირის და პალიასტომის ტბებში.

ნაფოტა მტკვრის
Rutilus rutilus caspicus natio Kurensis Berg

სიგრძე - 25-35 სმ, წონა - 200-500 გ. ფარფლები ნაცრისფერი აქვს, კიდეებზე - მოშავო. თვალი მოვერცხლისფრო აქვს, ზოგ ინდივიდს - ოქროსფერი. საქართველოში ბინადრობს მდინარეებში: მტკვარი, იორი, ალაზანი, ასევე - ჯანდარის ტბაში, თბილისის წყალსაცავში.

ორაგული შავი ზღვის
Salmo labrax Pallas

სიგრძე - 110 სმ, წონა - 24 კგ, ყბებზე, ენაზე, სასაზე, სახნისის ძვალზე კბილები აქვს. ზურგის ფარფლის უკან ცხიმოვანი ფარფლი აქვს. კუდის ფარფლი მოზრდილებს ნაკლებად ამოჭრილი ან სწო-

რი ქვთ. ზურგი მუქი ნაცრისფერი, ლურჯი ფოლადის ელფერით. გვერდები და ზურგის მხარე მოვერცხლისფრო-თეთრი. სხეულზე შავი ლაქები, უმეტესად გვერდითი ხაზის ზევით. თავის გვერდებზე უფრო მსხვილი მუქი ლაქები აქვს. ფარფლები ნაცრისფერია. ზურგის ფარფლზე მცირე მუქი ლაქების რამდენიმე მწკრივია. მკერდის, მუცლის და ანალური ფარფლების ფუძეები უმეტესად მოვარდისფროა. ზოგ ინდივიდს სხეულზე ლაქები არ აქვს.

ბინადრობს შავ ზღვაში. საქართველოს სანაპიროებთან შედის მდინარეებში: ჭოროხი, მაჭახელა, კინტრიში, ენგური, კოდორი, გუმისთა, შავწყალა ბზიფი. შეტანილია საქართველოს „წითელ ნუსხაში“.

სალამურა უკრაინული
Eudontomyzon mariae

სხეული აქვს წაგრძელებული, შიშველი. კანი ლორწოთი აქვს დაფარული. ლაყუჩის უკან 7-7 ხვრელია. მკერდის, მუცლის ან ანალური ფარფლი არ გააჩნია, აქვს მხოლოდ ზურგის 2 ფარფლი და კუდის ფარფლი.

საქართველოში გვხვდება მდინარეებში: ჭოროხი, ჩაქვისწყალი, ჩაისუბნისწყალი, ხობი, ცივი, ენგური, კოდორი, კელასურა, გუმისთა, ბზიფი, ასევე ბებესირისა და პალიასტომის ტბებში.

სვია
Huso huso

წონა - 800 კგ-დან 1,5 ტ-მდე, საშუალო სიგრძე -215 სმ. მტკნარი და მარილიანი წყლის ბინადარია. პირი დიდი, ნახევარმთვარისებრი, დინგი მოკლე, წამახვილებული. ულვაშები გვერდებიდან შებრტყელებულია, ბრტყელი დანამატებით. ქვედა ტუჩი გაყოფილია. ზურგის მხარე მუქი მონაცრისფროა, მუცელი მოთეთრო.

შავი ზღვიდან შედის მდინარეებში: რიონი, ხობი, ცივი, ენგური, სუფსა, პალიასტომის ტბაში. ძვირფასი სარეწაო მნიშვნელობის თევზია. შეტანილია საქართველოს „წითელ ნუსხაში“.

სქელშუბლა ჩვეულებრივი
Hypophthalmichthys molitrix

სხეულის სიგრძე -1 მ, წონა - 18 კგ. ყელიდან ანალურ ხვრელამდე ქედი აქვს, რომელიც დასაწყისში დაფარულია ქერცლით, უკან - უქერცლოა. თვალები შედარებით ქვემოთ აქვს. ფარფლები მუქია. მტკნარი წყლის პელაგიური თევზია, ბინადრობს მდინარეებში, ტბებსა და ტბორებში.

სქელშუბლა ჭრელი
Hypophthalmichthys nobilis

სიგრძე -1,5 მ, წონა - 12 კგ, ჩვეულებრივი სქელშუბლასგან განსხვავდება დიდი თავით, გრძელი ფარფლებით და მუქი შეფერილობით. მსხვილი, სწრაფად მზარდი, თბილი წყლების მოყვარული თევზია.

ტარაღანა
Acipenser stellatus Pallas

საშუალო სიგრძე - 100-120 სმ. წონა - 10-50 კგ. მტკნარი და მარილიანი წყლის ბინადარია. გვხვდება 10-100 მ სიღრმეზე. ზედა ტუჩი შუაზე გაყოფილია. დინგი ძლიერ გრძელია, ვიწრო, შებრტყელებული. ულვაშები სადა, მოკლე, უკან ვერ აღწევენ პირამდე და წინ დინგის ბოლომდე. სხეულის გვერდები დაფარულია ვარსკვლავისებური ფირფიტებით და წვრილი სავარცხელა მარცვლებით.

შავი ზღვიდან შედის მდინარეებში: რიონი, ჭოროხი, ენგური, კოდორი, გუმისთა, ასევე პალიასტომის ტბაში.

ძვირფასი სარეწაო მნიშვნელობის თევზია, შეტანილია საქართველოს „წითელ ნუსხაში“.

ტაფელა
Rhodeus sericeus

სიგრძე - 9.5-25 სმ-მდე, წონა - 10 გ. მტკნარი წყლის ბენთოპელაგიური სახეობაა. გვერდებში ვიწრო და საკმაოდ დიდქერცლიანი სხეული აქვს. შეფერილობა წელიწადის დროის მიხედვით ცვალებადია, ზურგი მომწვანო, გვერდები და მუცელი ვერცხლისფერი აქვს. კუდის მხარეს მომწვანო ან შავი ზოლი დაერთვის. თვალები - მკრთალი ყვითელი, წითელი ლაქით.

საქართველოში გავრცელებულია მდინარეებში: სუფსა, რიონი, ხობი, ჭურია, თიქორი, ენგური, მტკვარი და ხრამი. სარეწაო მნიშვნელობა არ აქვს.

ტობი კოლხური
Chondrostoma colchicum

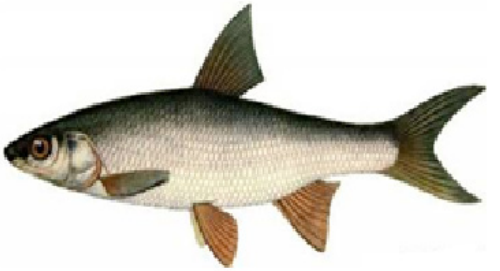

სიგრძე - 30 სმ, წონა - 200 გ. სხეული ზომიერად წაგრძელებული აქვს, გვერდებიდან შებრტყელებული. პირი გარდიგარდმოა, ქვედა ტუჩი სწორია, რქოვანი შალითით დაფარული, მჭრელი. დინგი წამოწეულია, კონუსისებრი, შუბლი - ამობურცული. სხეულის გვერდებზე თავიდან კუდის ფარფლამდე მიჰყვება შავი ხალების ზოლი. ზურგის მხარე მუქია, მუცლის მხარე - ღია მოთეთრო. ზურგისა და კუდის ფარფლების ბოლოები მუქი, დანარჩენი ფარფლები ნარინჯისფერი. ტოფობის დროს მამლებს თავზე უჩნდებათ ეპითელური ბორცვაკები.

ძირითადად მდინარეების ბინადარია, გავრცელებულია დასავლეთ საქართველოს მდინარეებში.

ტობი მტკვრის
Chondrostoma cyri Kessler

სიგრძე - 25 სმ, წონა - 160 გ. პირი ქვედაა, ნახევარმთვარისებრი. ქვედა ყბა რქოვანი შალითითაა დაფარული, მჭრელი. ქერცლი თხელია, ელვარე, სხეულის გვერდებზე გვერდითი ხაზის ზევით და

ქვევით მიჰყვება მუქი პიგმენტებისაგან შემდგარი ზოლი, რომელიც ზოგ ინდივიდს საერთოდ არ აქვს. ზურგის და კუდის ფარფლების ბოლოები მუქია, დანარჩენი ფარფლები - ნარინჯისფერი. ტოფობის პერიოდში სხეულზე უჩნდება ეპითელური ბორცვაკები. მტკნარი წყლის ბინადარია, ირჩევს ჩქარი დინების ქვა-ქვიშიან ადგილებს.

საქართველოს წყლებში ბინადრობს მდინარეებში: მტკვარი, ხრამი, არაგვი, იორი, ალაზანი.

ფარგა ჩვეულებრივი
Sander lucioperca

სიგრძე - **130** სმ-მდეა, წონა - 12 კგ-მდე, ჩვეულებრივ, გვხვდება უფრო პატარა ზომის. სხეული წაგრძელებული აქვს, გვერდებზე შებრტყელებული და წვრილი ქერცლით დაფარული. კბილები განლაგებული აქვს ყბებზე, სასაზე და სახნისის ძვალზე. აქვს 2 ზურგის ფარფლი. პირველ ფარფლში აქვს მხოლოდ დაუტოტავი სხივები (12-17). მეორე ფარფლში დაუტოტავი სხივი - 1-3, ხოლო დატოტვილი – 18-24. ლაყუჩის კბილაკები 10-25. გვერდებზე 8-12 განივი მურამოშავო ზოლი აქვს. ზურგის და კუდის ფარფლებზე მუქი ლაქების მწკრივი აქვს, დანარჩენი ფარფლები მკრთალი და მოყვითალოა.

საქართველოში ბინადრობს მდინარეებში: რიონი, აბაშა, ენგური, ხობი, ასევე - პალიასტომის ტბაში.

ფარფლწითელა
Scardinius erythrophthalmus

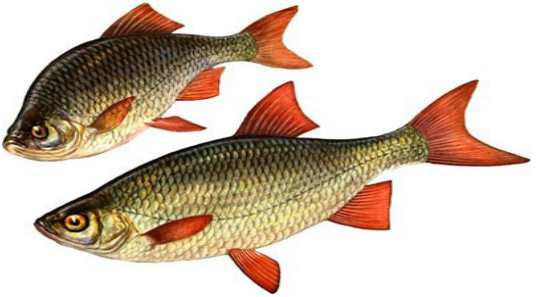

საშუალო სიგრძე - 36 სმ, წონა - 600 გ, გვხვდება უფრო მცირე ზომისაც. აქვს ზევით აღმართული პირი, მაღალი კორპუსი, ოქროსფერი ქერცლი და ღაჟღაჟა წითელი ფარფლები. ძალიან გავს ნაფოტას. მათ ერთმანეთისგან ანსხვავებენ: (1) თვალის ფერით -ფარფლწითელას ნარინჯისფერი აქვს, ნაფოტას კი - სისხლისფერი წითელი. (2) ზურგზე რბილი ფარფლების ოდენობით - ფარფლწითელას 8-9 ფარფლი აქვს, ნაფოტას -10-12.

მტკნარი წყლის თევზია. ბინადრობს მდინარის თხელწყლიან, მდორე ადგილებსა და ტბებში.

ფორეჯი, ჯარღალა
Acipenser nudiventris Lovetsky

საშუალო სიგრძე - 90-132 სმ. წონა - 10-28 კგ. ასაკი - 7-30 წ. მტკნარი და ზღვის წყლის ბინადარია. ლაყუჩის კბილაკები აქვს 24-42 ცალი, ქვედა ტუჩი მთლიანია, ულვაშები ფოჩიანი. ზურგის მხარე მუქი აქვს, მუცელი - მოთეთრო.

საქართველოში გვხვდება მდ. რიონსა და პალიასტომის ტბაში. შეტანილია საქართველოს „წითელ ნუსხაში“.

ქარიყლაპია ჩვეულებრივი, წერი
Esox Lucius Linnaeus

საშუალო სიგრძე - 1-1,5 მ, წონა - 16-24 კგ. სხეული მოგრძო, ცილინდრისებური აქვს, წვრილი ქაცვით დაფარული. თავი შებტყელებული აქვს, ქვედა ყბა - წინ გამოწეული. პირი მაგარი და ბასრი კბილებითაა შეიარაღებული. ზურგის და მუცლის ბოლო ფარფლი კუდისკენაა ჩაწეული. ზურგის ფერი შავი ან მუქი, გვერდები ნაცრისფერი-მომწვანო მოყვითალო ლაქებით ან ზოლებით, მუცელი თეთრი ნაცრისფერი ლაქებითაა დაფარული. საერთო ფერი იცვლება ასაკის და ბინადრობის პირობების მიხედვით. ბინადრობს მდინარეებში, ტბებსა და ზღვის გამტკნარებულ ადგილებში.

ქაშაპი ჩვეულებრივი
Leuciscus leuciscus

მაქსიმალური სიგრძე - 45 სმ, წონა - 1,5 კგ, ხახის კბილები - 25-5, ლაყუჩის კბილაკები - 8-11. აქვს სქელი თავი, განიერი და ფართო შუბლი. მტკნარი წყლის ბინადარია. ადვილად ეგუება როგორც მდინარის, ისე ტბის პირობებს.

ქაშაპი ჯუჯა
Petroleuciscus borysthenicus

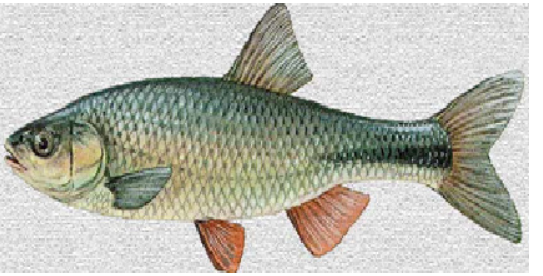

სიგრძე - 19 სმ, წონა - 60 გ, ჩვეულებრივ, გვხვდება უფრო პატარა ზომის. მრავლდება მაისი-ივნისში. ბინადრობს მდინარის თხელწყლიან, მდორე ადგილებში, მცირე ტბებში. საქართველოში ძირითადად ბინადრობს დასავლეთ საქართველოს მდინარეებში.

ქაშაყი პალიასტომის, ღიპა
Alosa caspia palaeospomi

სიგრძე 12-19 სმ. ზურგი და თავის ზედა ნაწილი მუქი აქვს, გვერდები მოვერცხლისფერო. ლაყუჩის სახურავის უკან ერთი ან რამოდენიმე მუქი ლაქა აქვს.

გავრცელებულია შავი ზღვის სამხრეთ-აღმოსავლეთ ნაწილში, ბათუმიდან ოჩამჩირემდე, ძირითადად გვხვდება ფოთისა და ანაკლიის მიდამოებში, მდინარეებში: რიონი, სუფსა, მალთაყვა, ჭურია, ასევე პალიასტომის ტბაში. საქართველოს ენდემია. სარეწაო მნიშვნელობა მცირეა. შეტანილია საქართველოს „წითელ ნუსხაში“.

ქორჭილა მდინარის
Perca fluviatilis

მისი მაღალი, გვერდებიდან შებრტყელებული სხეულის სიგრძე საშუალოდ 40-50 სმ-ია, წონა - 2 კგ. სხეულის ფორმა ცვალებადია, გვხვდება ეგზემპლიარები მაღალი, მკვეთრად გამოხატული კუზით.

კბილები წვრილი. ზურგის და ანალური ფარფლები ეკლოვანი, ლაყუჩის წვერი ეკლოვანი. ზურგი ზემოდან მუქი მწვანე, გვერდები მომწვანო-მოყვითალო, მუცელი მოყვითალო, სხეულზე ვერტიკალურად 5-9 მუქი ზოლი გადის. ზურგის პირველი ფარფლი ნაცრისფერი შავი ლაქით, მეორე მომწვანო-მოყვითალო. მკერდის ფარფლები მოწითალო-ყვითელი, მუცლის და ანალური - წითელი, კუდი, განსაკუთრებით ბოლოსკენ, წითელი. ქორჭილას ფერი მკვეთრად იცვლება გრუნტის ფერთან ერთად. ფერები განსაკუთრებით კონტრასტული ხდება ქვირითობის პერიოდში.

საქართველოში გავრცელებულია მდინარეებში: სუფსა, რიონი, ტეხურა, აბაშა, ხობი. იჭერენ პალიასტომის, ბებესირის და სხვა ტბებში.

შავი ზღვის სარდელი, ქარსალა
Clupeonella cultriventris

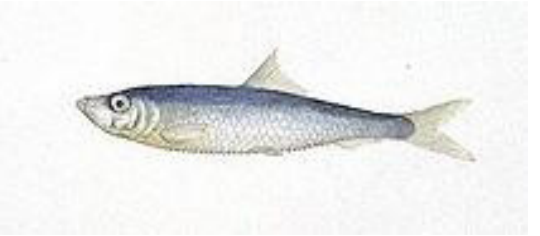

მაქსიმალური სიგრძე -14,5 სმ, ჩვეულებრივ გვხვდება 4-7 სმ. აქვს წაგრძელებული და გვერდებზე შებრტყელებული სხეული. პელაგიური თევზია, მტკნარი და მარილიანი წყლების ბინადარი. გავრცელებულია შავი ზღვის სანაპირო ზოლში და პალიასტომის ტბაში.

წვერა კოლხური
Barbus tauricus escherichi

მაქსიმალური სიგრძე - 50 სმ, წონა - 1,5 კგ. პირი ქვედა, ნახევარმთვარისებრი. ტუჩები ძლიერ განვითარებული, სქელი. დინგი წაგრძელებული. ულვაში 2 წყვილი. აქედან ერთი - თითქმის ატროფირებული აქვს, მეორე კი - მხოლოდ ნესტოებამდე წვდება. კოლხური წვერას სხვა სახეობებთან შედარებით მეტად მცირე აქვს ზურგის ფარფლის ხრტილის ზომა.

გვხვდება დასავლეთ საქართველოს მდინარეებში: ჭოროხი, სუფსა, კინტრიში, ხობი, ენგური, ასევე ტყიბულისა და ლაჯანურის წყალსაცავებში.

წვერა მტკვრის
Barbus lacerta

სიგრძე - 50 სმ, წონა - 1 კგ. მდინარე მტკვრის ენდემური სახეობაა. წვერას გვარის სხვა სახეობებისგან განსხვავდება ბრტყელი ზურგით. სხეული დაწინწკლული აქვს. ფარფლის შეფერილობა განსხვავებუ-

ლია - ზურგის და უკანა ფარფლი რუხია, ქვედა ფარფლებს წითელი ფერი დაჰკრავთ. გვხვდება საქართველოს მდინარეებში: მტკვარი და მისი შენაკადები, ხრამი, ალგეთი, არაგვი, ქსანი, ლიახვი, ახალქალაქის წყლები, იორი, ალაზანი, მცირე ტბებსა და წყალსაცავებში.

ჭანარი
Luciobarbus capito

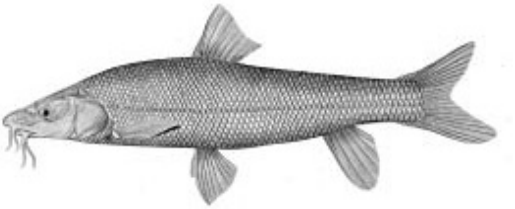

სიგრძე - 105 სმ, წონა - 6-7 კგ. მტკნარი წყლის თევზია. აქვს ორი წყვილი ულვაში, თავის ქვემო მხარეზე - ნახევარმთვარისებრი პირი. სხეულის გვერდებზე გასდევს ყვითელი ზოლი. არსებობს ჭანარის ორი ფორმა: გამსვლელი და ადგილობრივი.

გავრცელებულია მდინარე მტკვრის აუზში ახალციხემდე, ქსანში, დიდსა და პატარა ლიახვში, ჯანდარის ტბაში, თბილისის წყალსაცავში. სამეუნეო მნიშვნელობის თევზია.

ჭაფალა ევროპული
Coregonus albula

სიგრძე - 20-35 სმ, წონა - 25-30 გ. ქვედა ყბა ზედა ყბაზე შესამჩნევად გრძელია, თვალები დიდია, შეადგენს შუბლის სიგანის 70%-ს. ზურგი მომწვანო, გვერდები მოვერცხლისფრო-თეთრი, დინგის ბოლო

მუქი. მტკნარი, ცივი წყლის ქარავნული თევზია, ცხოვრობს ტბებსა და ზღვის გამტკნარებულ ყურეებში, საქართველოში აკლიმატიზებულია ტაბაწყურის და ფარავნის ტბებში.

ჭერეხი ჩვეულებრივი
Aspius aspius

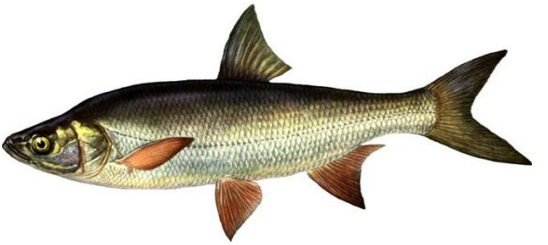

სიგრძე - 60-80 სმ, წონა - 2-4 კგ, იშვიათად 12 კგ. მუქი ნაცრისფერი ზურგი, ვერცხლისფერი გვერდები და თეთრი მუცელი აქვს. ზურგის და კუდის ფარფლები ნაცრისფერი, მუქი ბოლოებით, ყველა დანარჩენი კი - მოწითალო ფერისაა. თავი ოდნავ მოგრძო, ქვედა ყბა საკმაოდ გამოწეული და შუაში წაწვეტებული ბორცვით აქვს შეიარაღებული.

ბინადრობს მდინარეებში, ტბებსა და წყალსაცავებში. კარგად იტანს მომლაშო წყალს.

ჭერეხი წითელტუჩა
Aspius aspius teaniatus

სიგრძე - 45-77 სმ, წონა - 4-6 კგ, სხეული წაგრძელებულია, გვერდებიდან შებრტყელებული. კუდის ფარფლი ძლიერ ამოჭრილია. ზურგი ნაცრისფერი, გვერდები და მუცელი - მოვერცხლისფრო.

ზურგის, მკერდის, მუცლის, ანალური ფარფლები მოწითალოა, კუდის ფარფლის ფუძე ჩვეულებრივ წითელია. ტუჩები და თვალის ფერადი გარსი მკვეთრი წითელია. გამსვლელი თევზია, კარგად იტანს მომლაშო წყალს.

გამსვლელი თევზია, ასევე არის ადგილობრივი ბინადარი მდ. ალაზნისა და ივრის ქვემო დინებაში, მტკვრის სათავის წყლებში. შეტანილია საქართველოს „წითელ ნუსხაში“.

ხონთქარა, ბარაბული
Mullus barbatus ponticus

საშუალო სიგრძე 8-12 სმ. აქვს მომრგვალებული თავი და ორი გრძელი ულვაში, რაც ფსკერზე შლამში საკვების მონახვაში ეხმარება. გვერდები წითელი ფერით არის შეფერილი, რომლებიც თევზის მიძინებისას სწრაფადვე ქრებიან.

ბინადრობს საქართველოს შავი ზღვისპირეთის მთელ ზოლზე.

ხრამული
Capoeta capoeta

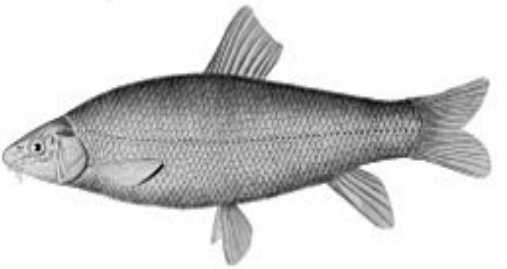

სიგრძე - 50 სმ, წონა - 2.5 კგ. აქვს წაგრძელებული, მსხვილი ქერცლით დაფარული სხეული, ქვედა განივი პირი, მჭრელი რქოვანი შალითით დაფარული ქვედა ტუჩი, 1 ან 2 წყვილი ულვაში. გავრცელებულია მდინარეებში: მტკვარი (ზემო და ქვემო წელი), ოქუმი, ლიახვი, ქსანი, არაგვი, ხრამი, დებედა, მაშავერა, ალაზანი შენაკადებით, იორი. ტბები: ჯანდარა, ბაზალეთი, თბილისის და სიონის წყალსაცავები.

ხრამული მცირეაზიული
Capoeta tinca

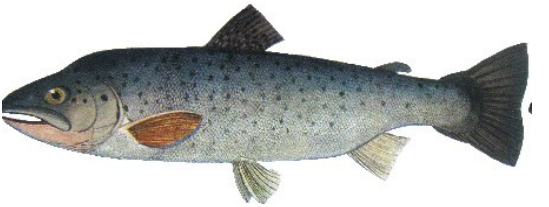

სიგრძე - 45 სმ-მდე, წონა - 500 გ. ზურგის ფარფლში დაუტოტავი სხივი 3, დატოტვილი 7-9, გვერდის ხაზში 67-80 ქერცლი. ლაყუჩის კბილაკები 9-12. 2 წყვილი ულვაში. ზურგის ფარფლი წაკვეთილია, კუდის ფარფლი საკმაოდაა ამოჭრილი. ზურგის მხარე მუქია, გვერდები და მუცლის მხარე მუქი მონაცრისფროა.

საქართველოში ბინადრობს მხოლოდ მდ. ჭოროხსა და მის შენაკადებში.

ხრამული სევანის
Capoeta capoeta sevangi

სიგრძე - 68 სმ, წონა - 2.5 კგ. მტკნარი წყლის თევზია. ბინადრობს როგორც მდინარეებში, ისე ტბებში. გავრცელებულია ფარავნისა და საღამოს ტბებში, ხრამის, თბილისის, ტყიბულის წყალსაცავებში.

შენიშვნებისათვის